

”Kukkasia ja kiillettä. Sitä on arkeni Moskovassa.”

VENÄJÄ-KUVAN
DISKURSIIVINEN RAKENTUMINEN
SUOMALAISESSA VENÄJÄ-AIHEISESSA BLOGISSA

Minea Taivalaho
Lapin yliopisto
Taiteiden tiedekunta
Audiovisuaalinen mediakulttuuri
Pro Gradu -tutkielma
2015

Lapin yliopisto, taiteiden tiedekunta

Työn nimi: ”Kukkasia ja kiillettä. Sitä on arkeni Moskovassa” - Venäjä-kuvan diskurssiivinen rakentuminen suomalaisessa Venäjä-aiheisessa blogissa

Tekijä: Minea Taivalaho

Koulutusohjelma/oppiaine: Audiovisuaalinen mediakulttuuri/mediatiede

Työn laji: Pro gradu -tutkielma

Sivumäärä: 85

Liitteiden lukumäärä: 1

Vuosi: 2015

Tiivistelmä:

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, millaisena näyttäytyy Venäjä-kuva blogissa, jota kirjoittaa Moskovassa asuva suomalainen. Venäjä-kuvan rakentuminen sosiaalisessa mediassa on ajankohtainen aihe, jota ei ole paljon tutkittu. Tutkielma sijoittuu sekä kulttuurintutkimuksen, että media- ja Venäjä-tutkimuksen kentille.

Tutkimusmenetelmä on diskurssianalyttinen. Diskurssianalyysi lähtee olettamuksesta, että kieli ei pelkästään kuvaa todellisuutta, vaan se myös rakentaa sitä. Kyseessä on kielen käytön tutkimus, jossa keskitytään erityisesti siihen, millaisen puheen keinoin sosiaalista todellisuutta tuotetaan sosiaalisessa mediassa.

Aineistona on käytetty suomenkielistä Venäjä-aiheista blogia *Moskovasta moksissaan*, joka on julkaistu vuosina 2012 ja 2013. Blogi sisältää yhteensä 119 blogitekstiä. Myös kuvat on huomioitu analyysissä.

Tärkeimpinä tutkimustuloksina aineistosta erottuu neljä erilaista itse nimeämäni puhetapaa: vastakkainasettelun puhe, torakkapuhe, nostalgiapuhe ja sympatiapuhe. Eri diskurssit ovat useissa blogiteksteissä läsnä samanaikaisesti ja ne voivat olla myös keskenään ristiriitaisia. Tuloksia peilataan identiteetin, toiseuden, Venäjä-vihan, rasmin, stereotyyppien sekä positiivisen ja turvallisen toiseuden käsitteisiin. Tutkimuksessa avataan myös suomalaisen journalismin tapoja käsitellä Venäjää. Tutkimus päättyy ajatukseen siitä, että absoluuttista totuutta mistään kansakunnasta ei ole olemassa. Venäjä-keskusteluun kaivataan kuitenkin moniäänisyyttä ja totutuista tavoista ja uutiskynnyksistä poikkeavia lähestymistapoja.

Avainsanat: Venäjä, Moskova, sosiaalinen media, blogit, diskurssianalyysi, identiteetti, stereotyyppiat

Suostun tutkielman luovuttamiseen kirjastossa käytettäväksi x

Suostun tutkielman luovuttamiseen Lapin maakuntakirjastossa käytettäväksi x

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	4
1.1 Venäjä tutkimuksen kohteena	5
1.2 Perinteinen Venäjä-kuva	6
1.3 Tutkimuskysymys	7
1.4 Tutkimuskenttä	8
1.5 Oma viitekehykseni tutkimusentekijänä	9
1.6 Tutkimuksen rakenne	11
2 MENETELMÄT JA AINEISTO	12
2.1 Diskurssitutkimuksesta	12
2.1.1 Diskurssianalyysi	13
2.1.2 Kriittinen diskurssianalyysi	16
2.1.3 Diskurssianalyysi kriittisessä valossa	19
2.1.4 Tutkijan positio ja etiikka	20
2.2 Tutkimusaineisto	22
2.2.1 Moskovasta moksissaan	23
2.2.2 Analyysin kulku	25
2.2.3 Analyysikysymykset	25
2.2.4 Analyysin tulokset	27
3 DISKURSSIKÄYTÄNNÖT JA SOSIOKULTTUURINEN YMPÄRISTÖ	29
3.1 Median murros	29
3.2 Verkon tutkimus ja blogit	30
3.3 Venäjä suomalaisessa journalismissa	33
3.4 Venäjä-stereotypiat verkossa	34
3.5 Diskursiiviset kansat	36
4 VASTAKKAINASETTELUN PUHE	38
4.1 ”Kaljaa lasitornien katveessa”	38
4.2 Identiteetti ja toiseus	42
4.3 Rasismi	43
5 TORAKKAPUHE	45
5.1 ”Siellä ihmiset on köyhiä ja heitä hujataan”	45
5.2 ”Karvaiset miehet uivat suihkulähteissä”	48
5.3 Kriittinen katse	51
5.4 Venäjä-viha suomalaisesta näkökulmasta	54
6 NOSTALGIAPUHE	57
6.1 ”Vanhassa vara parempi”	57
6.2 Hipstereiden nostalgiatripit	59
7 SYMPATIAPUHE	63
7.1 ”Purkkiruokaa pikkulinnuille”	63
7.2 Erityinen matka	66
8 DISKURSSIT SEKAISIN	69
8.1 Sympaattiset torakat	69
8.2 Kaoottinen maailma	71
9 POHDINTA	73
Lähteet	
Liitteet	
Analysitaulukko 1	

1 JOHDANTO

Tänään Venäjä on kaikkien huulilla. Venäjästä maana ja venäläisistä kansana on paljon mielipiteitä, ennakkoluuloja, vanhentuneita näkemyksiä ja negatiivisia stereotyyppioita. Venäjällä on toisaalta myös puolustajansa, jotka jaksavat muistuttaa, miten venäläiset ovat vieraanvaraisia, miten se on maa muiden joukossa ja miten Venäjää ei tulisi verrata länsimaiseen demokratiaan. Venäjästä puhutaan yhtenä, vaikka todellisuudessa se on maailman suurin valtio ja väestömäärältäänkin kymmenen väkirikkaimman maan joukossa. Yksin Moskovassa on yli 12 miljoonaa asukasta. Maa on myös etnisesti moninainen. Venäjä pitää sisällään paljon enemmän, kuin mitä yhtä valtiota määrittelevä sana pystyy kantamaan.

Venäläisestä on tullut jokapäiväinen tuttava valtaosalle suomalaisista. Venäläisiä on muuttanut paljon Suomeen ja myös turismi on lisääntynyt huomattavasti. Itäraja ylitetään vuosittain jo yli kuusi miljoonaa kertaa. (Vihavainen 2013, 289.)

Myös sosiaalinen media on ollut päivän sana viimeiset vuodet. Ihmiset ovat saaneet uuden areenan keskustelulle. Kenellä tahansa on mahdollisuus ottaa osaa julkiseen keskusteluun ja saada mielipiteensä kuuluville. Keskustelupalstat, yhteisöpalvelut ja blogit pursuavat mielipiteitä. Päivän kuumat puheenaiheet puidaan ja erilaiset näkökulmat leviävät kiivaasti sosiaalisessa mediassa. Sananvapaus ja vihapuhe ovat termejä, jotka ovat toistuneet viime aikojen julkisessa keskustelussa. Toimittajat ovat alkaneet siteerata blogien kirjoittajien tekstejä, heitä on alettu pitää asiantuntijoina. Bloggaamisesta on tullut monille ammatti, harrastus on muuttunut työksi ja yksityinen elämä on muuttunut julkiseksi.

Olen viettänyt lukemattomia päiviä tietokoneellani erilaisia blogeja lukien, ihmisiin ja heidän mielipiteisiinsä, kokemuksiinsa ja valokuviansa tutustuen ja eläytyen. Blogit ovat vallanneet arjessani kirjallisuuden, joskus jopa television ja lehtien paikat. Niistä on tullut minulle viihdettä, ajankulua, tietolähde ja uusi ystävä – enkä usko olevani ainoa, joka kokee näin.

1.1 Venäjä tutkimuksen kohteena

Suomalainen akateeminen Venäjä-tutkimus on lisääntynyt viimeisten vuosien aikana. Myös Venäjistä kiinnostuneiden opiskelijoiden määrä on kasvussa. Erityisesti tiedotusvälineiden näkemys Venäjistä on kuitenkin lisääntyneestä Venäjä-tietoudesta ja -tutkimuksesta huolimatta vielä kapea-alaista. Se nojaa usein stereotyyppisiin kärjistyksiin ja vanhentuneisiin anekdootteihin. Merkittävässä roolissa nykyaikaisessa Venäjä-keskustelussa ovat Venäjä-asiantuntijat, joiden olisi hyvä tuntea Venäjää monitieteellisesti ja -tasoisesti. (Viljanen, Aitamurto, Lassila & Salmi 2010, 5-6).

Venäjä on tänä vuonna ollut kuuma puheenaihe Ukrainan sodan, vientipakotteiden, erilaisten ilmatilaloukkausten ja homopropagandalain takia. Kuilu idän ja lännen välillä näyttää syvenevän. Tutkimukseni osallistuu Venäjä-keskusteluun mediatiiteen ja kulttuurintutkimuksen näkökulmasta, mutta ei ota kantaa poliittisiin aiheisiin.

Tämä tutkimus käsittelee yhtä Venäjä-aiheista blogia. Pyrin diskurssianalyysin keinoin selvittämään, mitkä ovat ilmeisimmät puheentavat, joita aineistossani käytetään Venäjistä ja venäläisistä puhuttaessa. Tutkimukseni ottaa osaa Venäjä-keskusteluun ja tuo siihen yhden tuoreen äänen ja näkökulman lisää.

Nykyään jo arkipäiväistynyt sosiaalinen media on luonut uusia mahdollisuuksia kenelle tahansa julkaista tekstejä ja saada äänensä kuuluville. Venäjäkeskustelu ei ole enää pelkästään tiedotusvälineiden ja toimittajien varassa, vaan esimerkiksi julkaistujen artikkeleiden oheen syntyy lukijoiden omia mielipiteitä ja erilaisia näkökulmia sisältäviä keskusteluja, jopa väittelyjä.

Esa Seppänen on kirjoittanut asiantuntijahaastatteluihin perustuvan teoksen suomalaisten Venäjä-kuvista. Moskovan kirjeenvaihtajanakin toiminut Venäjä-asiantuntija Nils Torvalds on ilmaissut haastattelussa, että blogeissa ja internetissä Venäjä-kuva on kärjistynyt. Hänen mukaansa olisikin mielenkiintoista tutkia, mitä Venäjistä kirjoitetaan erityisesti blogeissa. Torvaldsin ennako-oletus on se, että Venäjistä kirjoitetaan ennakkoluuloja ja Venäjä-vastaisuutta lietsoen kielteiseen

sävyyn. (Seppänen 2010, 343.) Itse olen myös törmännyt Venäjävastaiseen kirjoitteluun internetin keskustelupalstoilla, mutta sen sijaan lukemani blogit ovat usein käsitelleet maata monipuolisesti, jopa positiiviseen sävyyn.

1.2 Perinteinen Venäjä-kuva

Perinteinen Venäjä-kuva edustaa toiseutta, kulttuurista ja uskonnollista vierautta. Tällainen näkökulma on vallalla erityisesti läntisessä Euroopassa. Myös Suomen ja Venäjän väliset sodat ja historia ovat pitkään selittäneet Venäjää. Uhat ja toiseus ovat julkisessakin keskustelussa Venäjä-kuvan rakennuspalikoita. Venäjää käsitellään usein myös suurvaltana. Myös mahdollisuudet ja resurssit ovat osa Venäjä-kuvaa, erityisesti kahden välisistä suhteista puhuttaessa. (Lounasmeri 2011, 8-9.) Suomalaisissa tutkimuksissa Venäjä-kuvaa on sen sijaan käsitelty pääosin historiallisesta näkökulmasta (Ojajärvi &Valtonen 2011, 19).

Venäjän määrittely yhdellä tavalla on mahdotonta. Käsitteemme Venäjästä ovat usein keskenään ristiriidassa, moninaisia ja toisaalta paikallisia. Moninaisuudestaan ja suuruudestaan huolimatta Venäjä esiintyy usein puheissa yhtenä. (Orajärvi & Valtonen 2011, 19.)

Suomalaisten ristiriitainen asenne venäläisiä kohtaan käy ilmi esimerkiksi Helsingin Sanomien teettämässä, 30.12.2014 julkaistussa mielipidekyselyssä, jossa on selvitetty vastaajien kantaa venäläisiin Suomessa. Joka toinen kyselyyn vastannut on sitä mieltä, että Suomi tarvitsee lisää venäläisiä matkailijoita ja kesäasukkaita. 40 % vastaajista on sen sijaan jyrkästi eri mieltä, eikä helpottaisi venäläisten matkustelua Suomessa millään tavalla. (Raeste 2014.) Vuonna 2015 julkaistun EVA:n Arvo- ja asennetutkimuksen tulos on samansuuntainen. Ukrainan kriisi on kiristänyt Venäjän ja lännen suhteita. Tämä näkyy ihmisten asenteissa ja noin puolet vastanneista pitää Venäjää merkittävänä sotilaallisena uhkana ja 83 % pitää maata arvaamattomana ja epävakana. Tästä huolimatta suomalaisten käsitykset venäläisistä ihmisistä ovat kohentuneet, 54 % pitää kansalaisia miellyttävinä. (Haavisto 2015, 75-77.)

Suomen kansainvälinen asema muuttui 1990-luvulla, kun Neuvostoliitto hajosi (1991) ja maiden välinen sopimus ystävydestä, yhteistoiminnasta ja avunannosta (YYA-sopimus) raukesi. Pian tämän jälkeen Suomi liittyi Euroopan unioniin (1995). Suomen suhde Venäjään on edelleen esillä muun muassa tälläkin hetkellä ajankohtaisessa Nato-keskustelussa. (Raittila 2011, 130.) Koko sodanjälkeisen ajan Suomalaiset ovat uskoneet ja pyrkineet yhteistyöhön Venäjän kanssa. Maata on pidetty tärkeänä kauppakumppanina ja yhteistyötahona. (Haavisto 2015, 76.)

Rasismia tutkineen Vesa Puurosen mukaan julkisessa keskustelussa 1990-luvulta lähtien Suomen lähihistoriaa on tulkittu uudella tavalla ja Suomen kansallisen identiteetin rakennusaineina on käytetty epäluuloa ja vihaa venäläisiä kohtaan. Muun muassa myytti voittamattomasta suomalaisesta sotilaasta on vahvistunut. Suomen ja Venäjän välisten sotien muistelu esimerkiksi itsenäisyysjuhlien yhteydessä ei lisää suomalaisten ymmärrystä historiasta, vaan pikemminkin vahvistaa rodullistavia negatiivisia käsityksiä venäläisistä. (Puuronen 2011, 80.) Samanlaista kansallisen identiteetin vahvistamista ja ylläpitoa on nähtävillä myös Venäjällä. Itsekin olen Venäjällä ollessani pannut merkille katukuvassa näkyvästi esillä olevat värikkäät mahtipontiset mainokset, jotka juhlistavat ”Suuren isänmaallisen sodan voitonpäivää” ja jotka pomppaavat ohikulkijan silmiin räikeän graafisen ilmeensä takia. Ilmiönä tällainen historiallisten tapahtumien korostaminen ja muistelu ei liene harvinainen.

1.3 Tutkimuskysymys

Tämä tutkimus käsittelee Venäjää sosiaalisen median pyörteissä. Tarkemmin sanottuna, tässä työssä tutustutaan läheisesti yhteen Venäjää käsittelevään blogiin, jonka kirjoittaja on kuluttanut paljon aikaa luodessaan kattavan, persoonallisen ja henkilökohtaisen tietopaketin tuosta monille suomalaisille ikäviä mielikuvia synnyttävästä maasta. Millaista Venäjä-kuvaa kyseinen blogi edustaa? Vahvistaako se valtaviiran näkemyksiä? Esittelen tarkemmin tutkimusaineistoni luvussa 2.

Tutkimuskysymykseni on: **Millaisena näyttäytyy Venäjä-kuva blogissa, jota kirjoittaa Moskovassa asuva suomalainen?** Analyysimetodikseni olen

valinnut diskurssianalyysin, josta myös kerron tarkemmin luvussa 2.

Hahmotan blogin tässä tutkimuksessa tiedonvälityskanavana. Venäjä-aiheisia blogeja ei tietääkseni ole aikaisemmin tutkittu, joten olen hakenut tausta-aineistoa tutkimukselleni Venäjä-aiheisen journalismin tutkimuksesta. Taustoitan tutkimuksen teoriatiedolla blogeista ja syvennyn tarkemmin suomalaisen median ylläpitämään Venäjä-kuvaan ja stereotypioihin. Käsittelen myös Venäjä-vihan taustoja ja ilmenemismuotoja Suomessa sekä rasismia ja toiseutta.

1.4 Tutkimuskenttä

Tutkimukseni sijoittuu kulttuurintutkimuksen kentälle. Diskurssianalyysiä käytetään analysoitaessa esimerkiksi viestintätilanteita ja erilaisia mediasisältöjä. Tästä syystä tutkimustani voi kutsua mediatutkimukseksi, jonka voi nähdä pienempänä lohkona kulttuurintutkimusta. Oma tutkimuskenttänsä on myös Venäjä-tutkimus, jota tutkimukseni koskettaa aiheensa puolesta.

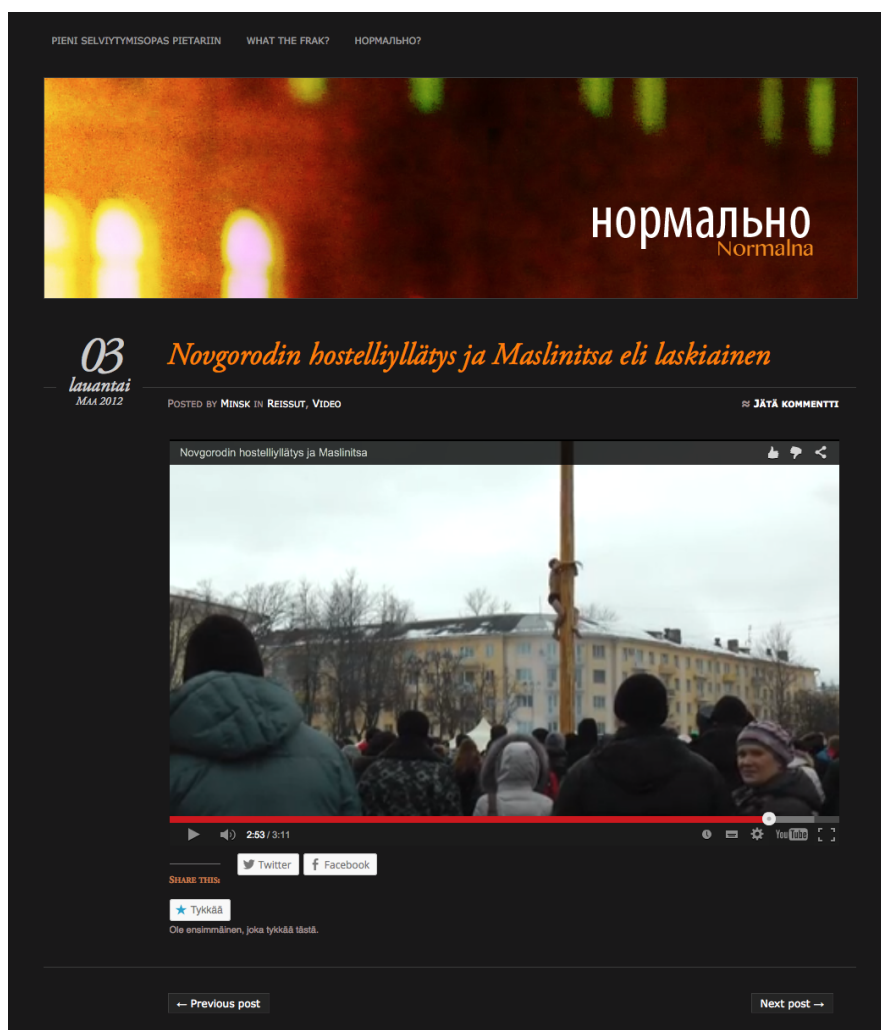
Tässä tutkimuksessa teoriapohja rakentuu erityisesti kulttuurintutkija Stuart Hallin ajatusten varaan kulttuurista ja identiteetistä. Mediatutkimuksesta olen ammentanut sisältöjä blogitutkimuksesta, mutta tässä tutkimuksessa en ole kuitenkaan kiinnostunut syvällisesti blogeista tai sosiaalisesta mediasta ilmiönä. Venäjä-tutkimus on antanut teoriapohjaa tutkimukselleni erityisesti käsitellessäni suomalaisten Venäjä-kuvaa ja tiedotusvälineiden tapoja kirjoittaa Venäjästä. Uniikin näkökulman tutkimukselleni antaa lisäksi omat kokemukseni bloginkirjoittamisesta Venäjällä ja Venäjästä. Oma Pietarissa pitämäni Normalna-niminen videoblogi toimii tutkimuksen tausta-aineistona ja eräänlaisena kaikukoppana tutkimuksen aineiston ja teorian kanssa. Yksi tutkimuksen konkreettisista tavoitteista onkin kehittää itseäni monipuolisemmaksi ja tiedostavammaksi sisällöntuottajaksi erilaisissa medioissa ja viestintätilanteissa.

1.5 Oma viitekehysten tutkimusentekijänä

Koen tärkeäksi avata hieman omaa historiaani Venäjän parissa. Kesällä 2010 vietin kaksi kuuta Siperiassa Jakutiassa opiskellen venäjän kieltä ja Jakutian kulttuuria. Reissu oli hieno. Venäjä teki minuun vaikutuksen. Näin, että Venäjä on muutakin, kuin mitä loppuun kulutetut stereotyyppit ovat meille opettaneet. Keväällä 2012 jatkoin tutustumistani Venäjään, ja lähdin kolmeksi kuukaudeksi työharjoitteluun Pietariin. Tämän lisäksi olen käynyt lyhyempiä matkoja Venäjällä muun muassa Komin tasavallassa ja Karjalassa. Venäjän kulttuuri on minusta mielenkiintoinen. Toivoisin, että muutkin näkisivät sen, mitä minä Venäjässä näen. Näin ei kuitenkaan usein ole. Olen jutellut ihmisten kanssa Venäjästä ja monilla tuntuu olevan vahvoja ennakkoluuloja Venäjää kohtaan. Niin vahvoja, etteivät he ole kiinnostuneita Venäjästä ollenkaan. Ennakkoluulot yhdistyvät negatiivisiin stereotyyppioihin ja kulttuurien eroavaisuudet nähdään vikoina.

Jakutiassa ollessani pidin blogia. Ajattelin, että monikaan suomalainen ei ole käynyt niin kaukana Siperiassa, ja että ihmisiä varmasti kiinnostaa, millaista elämä Jakutiassa on. Blogini ei ollut menestys. Se johtui siitä, että kesäni oli Siperiassa kiireinen ja toisaalta nettiin pääseminen ei ollut helppoa. Julkaisin blogissani myöhemmin matkapäiväkirjani, mutta blogin rakenne, ja toisaalta vuorovaikutus lukijoiden kanssa kärsi, koska blogini ei päivittynyt reaaliajassa. Myöhemmin olen kuitenkin löytänyt esimerkiksi Pallontallajat-matkafoorumilta keskustelun, jossa blogiini on viitattu. Tämä kertoo siitä, että blogille on ollut kysyntää tiedonlähteenä. Blogi myös opetti minulle, että hyvä blogi on sellainen, joka päivittyy säännöllisesti.

Pietarissa ollessani keväällä 2012 pidin kolmen kuukauden ajan opintoihini liittyvää Normalna-nimistä videoblogia (ks. kuva 1). Käsittelin videoissa elämää Pietarissa. Halusin näyttää omien kokemusteni kautta, millaisena Venäjä minulle näyttäytyy. Koin, että blogini on merkittävä ja sillä on tarkoitus. Kyseisestä blogista tuli myös alkusysäys tälle tutkimukselle. Kiinnostuin siitä, miten Venäjästä puhutaan eri medioissa.

Kuva 1: Esimerkki Normalna-videoblogini ulkoasusta

Taiteen tutkimuksessa yksi tutkimusmetodi voi olla esimerkiksi oma taiteellinen tuotanto, jonka avulla hankitaan tutkimuksellista tietoa tai tuloksia eri keinoin. Koen, että tutkijan on tärkeää sukeltaa tutkimaansa kulttuuriin ja hankkia näin myös käytännön kokemusta tutkimastaan aiheesta. Tähän kannustaa myös blogiasiantuntija Jill Walker Rettberg (2014, 5), jonka mukaan blogeja ymmärtää paremmin, jos perustaa itse blogin ja kokeilee bloggaamista käytännössä. Oma kokemukseni bloginkirjoittamisesta tuo tutkimukseen moninäkökulmaisuuutta.

En ole ainoa Venäjältä blogia pitävä. Bloggaaminen ja sosiaalisen median käyttö ovat yleistyneet viimeisen kymmenen vuoden aikana räjähdysmäisesti. Kansalaisjournalismi, julkinen keskustelu ja niin sanottu elämäjulkaiseminen on

tänä päivänä yleistä. Elämäjulkaiseminen internetissä tarkoittaa sitä, että ihmiset julkaisevat itsestään henkilökohtaista tietoa eri yhteisöpalveluissa, kuvagallerioissa ja blogeissa (Östman 2011, 27). Blogeilla voi muun muassa vaikuttaa ihmisten mielipiteisiin ja kertoa tarinoita, joita ihmiset eivät muuten pääsisi lukemaan. Tämä voi olla yksi keino lisätä suvaitsevaisuutta ja hälventää ennakkoluuloja ihmisten välillä.

1.6 Tutkimuksen rakenne

Luvussa 1 olen avannut tutkimukseni taustoja, esitellyt tutkimuskysymykseni ja oman viitekehykseni tutkimuksentekijänä.

Luvussa 2 paneudun tutkimuksessa käyttämiini tutkimusmenetelmiin, eli diskurssianalyysiin ja kriittiseen diskurssianalyysiin, sekä avaan taustoja tutkimusaineistoni valinnasta. Esittelen myös valitsemani tutkimusaineiston sekä analyysivaiheet.

Luvussa kolme käsittelen tutkimukseni kannalta merkittäviä diskurssikäytäntöjä eli diskurssien tuottamisen, käyttämisen ja tulkitsemisen prosesseja. Avaan myös maailmaa, jossa sosiaalinen media ja blogit ovat arkipäivää. Lisäksi käsittelen Venäjä-stereotyyppioita ja suomalaisen journalismin tapoja käsitellä Venäjää mediassa. Ne ovat olennainen osa aineistoni sosiokulttuurista ympäristöä. Avaan myös ajatuksen diskursiivisista kansoista.

Eri puheentapoja käsitteleviin tuloslukuihin (luvut 4-8) olen poiminut esimerkkejä aineistostani, joiden avulla avaan ja selitän blogissa esiintyvät eri päädiskurssit. Jokainen puheentapa on oman päälukunsa alla.

Luvussa 9 pohdin tutkimukseni luotettavuutta, jatkotutkimusaiheita ja tutkimuksen vaikutuksia omaan sisällöntuotantooni.

2 MENETELMÄT JA AINEISTO

Tässä luvussa käsittelen valitsemaani tutkimusmenetelmää sekä esittelen tutkimusaineistoni.

2.1 Diskurssitutkimuksesta

Parhaimmillaan diskurssitutkimus tuo esille uusia näkökulmia mediasta, sen tavoista käsitellä ja jäsentää todellisuutta ja puhutella yleisöään. Analyysin tulkintaa olisikin tärkeää laajentaa pelkästä tekstitasosta konteksteihin. (Väliaverron 2003, 14.) Kielenkäyttö ja merkitysten tuottaminen on aina sidoksissa tiettyyn sosiaaliseen ja historiallisesti muuttuvaan kontekstiin, eikä kulttuuritutkimuksessa voida lyödä lukkoon mitään itsestään selviä tai muuttumattomia merkityksiä. Todellisuuden objektit – esimerkiksi kirves – merkitsevät eri aikakausina ja konteksteissa eri asioita. (Väliaverron 2003, 18-19.) Kulttuuritutkimus ja diskurssitutkimus ovatkin molemmat vahvasti sidoksissa aikaansa.

Representaation käsite avaa ajatusta kielestä merkitysten tuottajana. Representaatio tarkoittaa suomeksi uudelleenesittämistä ja -edustamista, mutta käsitteelle ei löydy suoraa suomenkielistä käännöstä. Viestinnässä representaatio viittaa jonkin asian tai ajatuksen esittämiseen sanoin, äänin, visuaalisin merkein ja symbolein. Halutessamme välittää jonkin ajatuksen viestintätilanteessa, joudumme käyttämään puhetta, ääntä, kuvia ja symboleja apunamme. Emme voi kuitenkaan koskaan olla varmoja siitä, että viesti vastaanotetaan haluamallamme tai tarkoittamallamme tavalla. Tähän vaikuttavat esimerkiksi viestin lähettäjän ja vastaanottajan kulttuurilliset ja kokemukselliset taustat. (Väliaverron 2003, 19.)

Joskus kommunikointitilanteessa voi tuntua siltä, että *viesti ei mene perille*. Tämä voi johtua viestinnän lähtökohtaisesta ongelmasta: kommunikoimme keskenämme erilaisin merkein, symbolein ja sanoin, mutta emme voi olla varmoja, että

käyttämämme merkit ja sanat merkitsevät samaa viestimme vastaanottajalle. Kaikki kommunikaatiomme muistuttaakin rikkinäinen puhelin -nimistä lapsuuden leikkiä, jossa viesti muuttuu välittyessään henkilöltä toiselle.

2.1.1 Diskurssianalyysi

Diskurssianalyysi on tutkimusmenetelmä, jonka avulla syvennyttään kielenkäytön ja viestinnän tuottamiin merkityksiin sekä niihin liittyviin konteksteihin ja prosesseihin. Menetelmällä voi analysoida erilaisia kohteita, kuten tekstejä, mediatekstejä, kuvia, ympäristöjä, toimintatapoja ja näiden yhdistelmiä. Johtopäätökset perustuvat aineiston yksityiskohtaiseen analyysiin. (Lähdesmäki, Hurme, Koskimaa, Mikkola & Himberg 2009.) Diskurssianalyysi lähtee siis olettamuksesta, että maailmassa on erilaisia diskursseja ja niitä voidaan analysoida.

Norman Fairclough, lähestyessään median tutkimusta diskurssianalyysin keinoin, lukee kirjoitetun ja puhutun kielen yhteyteen kuuluvaksi myös muuta merkityksen tuottamista, kuten kuvat (valokuva, elokuva, video, grafiikka) ja sanaton viestintä. Käytetyn kielen avulla tajuamme ja kuvaamme maailmaa ja ympäröivää todellisuutta. Sanavalinnoilla ja lausemuodoilla valitaan tapa, miten asiat ilmaistaan, kenelle ne osoitetaan ja millaisina puheen kohde, ihmiset ja paikat kuvataan. Faircloughn mukaan merkitsevä valinta on myös se, mitä kuvaukseen sisällytetään ja mitä jätetään pois. Hän nimeää keskeisiksi käsitteiksi analyysissä *representaation*, *identiteetin* ja *suhteet*. Ne ovat löydettävissä kaikista teksteistä samanaikaisina. Tällöin analysoidaan, miten tekstissä maailmaa representoidaan eli kuvataan, minkälaisia identiteettejä muodostuu tarinan henkilöille ja millaiset ovat tekstin osallistujien väliset suhteet, esimerkiksi kirjoittajan ja lukijan väliset. (Fairclough 1997, 14, 30.) Esimerkiksi blogitekstejä voikin tulkita ja analysoida juuri näiden kolmen käsitteen kautta. Merkitystä on myös sillä, millaisia kuvia tekstien yhteydessä on julkaistu ja miten ne ovat suhteessa tekstiin.

Diskurssianalyysiä voi luonnehtia enemmänkin väljäksi teoreettiseksi viitekehykseksi, kuin selkeäksi tutkimusmenetelmäksi. Menetelmänä sitä voi soveltaa ja tutkija voi valita painopisteensä itse. (Jokinen, Juhila & Suoninen 1993,

17.) Diskurssianalyysi tarjoaa tutkijalle välineet analysoida kieltä, mutta tutkija kuitenkin valitsee diskurssianalyysin monista työkaluista itselleen sopivimmat ja käyttää niitä omassa tutkimuksessaan. Analyysissä tutkijalla on tärkeä rooli päättää, mitä asioita pitää tärkeinä ja mitkä jättää vähemmälle huomiolle. Myös tutkijan edustama oppiaine ohjaa häntä kiinnittämään huomionsa juuri siihen liittyviin kysymyksiin. Tämä luonnollisesti luo tutkimukselle omat haasteensa ja tutkijan on varmistettava erityisesti analyysin luotettavuus. Työvaiheet on esimerkiksi hyvä kuvata mahdollisimman tarkasti. Tässä tutkimuksessa muun muassa oma tutkijan viitekehyseni on tärkeää tehdä näkyväksi, koska tekemäni valinnat vaikuttavat ratkaisevasti läpi tutkimuksen.

Diskurssianalyysi tukeutuu sosiaaliseen konstruktionismiin. Realistisesta näkökulmasta poiketen sosiaalisen konstruktionismin kontekstissa kieli ei pelkästään kuvaa todellisuutta, vaan se myös rakentaa sitä. Diskurssianalyysi on siis kielen käytön tutkimusta, jossa keskitytään erityisesti siihen, miten sosiaalista todellisuutta tuotetaan kielen ja muun merkitysvälitteisen toiminnan keinoin erilaisissa sosiaalisissa käytännöissä. (Jokinen, Juhila & Suoninen 1993, 9-10.) Keskiössä ei ole vain se, miten teko tai ilmiö on nimetty, vaan siinä tutkitaan tarkasti sitä tapaa, *miten* toimija ilmiötä ja siihen johtaneita syitä kuvailee ja nimeää, ja minkälaista kuvaa maailmasta sillä tuotetaan. Kielenkäyttöä tarkastellaan tekemisenä ja toimintana, joka ylläpitää ja muuntaa sosiaalista todellisuutta. (Jokinen, Juhila & Suoninen 1999, 19-20.) Kielenkäyttöön sisältyvät kulttuuriset ja historialliset merkitykset vaikuttavat siihen, millaista kuvaa maailmasta teksti tuottaa.

Itse kiinnostuin diskurssianalyysistä erityisesti siksi, koska se mahdollistaa kielenkäytössä piilevien itsestäänselvyyksinä pidettyjen asioiden näkyväksi tekemisen. Sanojen konstruktivisuutta on vaikea havaita oman kulttuurin sisältäpäin. Sanat pitävät sisällään piileviä oletuksia siitä, mikä on luonnollista ja mitä pidetään totena (Jokinen, Juhila & Suoninen 1993, 19). Tekstien ja puheen kautta maailma rakentuu paikkana, jossa tiettyjä asioita pidetään luonnollisina. Tällaisten itsestäänselvyksien näkyväsitekeminen ja kyseenalaistaminen on mielenkiintoista.

Hyvänä esimerkkinä tällaisesta kulttuurisidonnaisesta sanojen konstruktivisuudesta voi toimia vaikkapa kuulemani ja muistin varassa tähän kopioimani vanha tarina, joka avautuu suomalaisille ja toisen kulttuurin edustajille täysin eri tavalla.

Suomalainen mies on muinoin rakentanut perheelleen kodin joen varteen. Perhe on saanut asua kodissa rauhassa omissa oloissaan ilman häiriöitä, kunnes eräänä päivänä ylävirtaa pitkin ajelehti lastu ja metsästä kuuluu rakentamisen pauketta. Jonnekin lähelle on ilmestynyt toinen perhe rakentamaan itselleen taloa. Mies ottaa kirveen käteensä ja lähtee ääniä kohti. Mitä tapahtuu?

Suomalainen kuulija mahdollisesti arvaa, että mies on lähdössä häättämään tai jopa tappamaan tunkeilijan, koska haluaa elää rauhassa omassa metsässään, eikä halua naapureita lähelleen. Toista kulttuuria edustava kuulija sen sijaan voi ajatella, että mies on lähdössä kirveineen auttamaan uutta perhettä talonrakennuksessa. Edes tarinan avaaminen suomalaisesta näkökulmasta ei tee siitä välttämättä ymmärrettävää kuulijalle, joka on lähtöisin eri kulttuurista. Tarinat, puhe, kieli ja sanat ovat vahvasti kulttuurisidonnaisia. Jo kirves sanana pitää sisällään merkityksiä, jotka ovat olemassa vain esimerkiksi suomalaisessa kulttuurissa.

Erityisen oleellinen ajatus diskurssianalyysin taustalla on aiheen näkeminen tietyssä valossa, tietyllä tavalla. Stuart Hall on kiteyttänyt diskurssin käsitteen hyvin.

Diskurssi on ryhmä lausumia, jotka tarjoavat kielen sitä varten, että voitaisiin puhua tietynlaisesta jotakin aiheesta koskevasta tiedosta – toisin sanoen representoida tätä tietoa. Kun jostakin aiheesta esitetään lausumia jonkin erityisen diskurssin sisällä, diskurssi mahdollistaa aiheen näkemisen jollakin tietyllä tavalla. Se myös rajoittaa muita tapoja, jolla aihe voitaisiin esittää. (Hall 1999, 98.)

Diskurssi-termi ei kuitenkaan ole synonyymi puheen teemalle tai aiheelle. Venäjältä puhuttaessa ei kyseessä ole Venäjä-diskurssi tai autoihin liittyviä lausumia ei voida niputtaa autodiskurssiksi. (Valtonen 2003, 98.)

2.1.2 Kriittinen diskurssianalyysi

Perinteisen diskurssianalyysin pohjalle on rakentunut tiedotusvälineiden sosiokulttuurisessa tutkimuksessa usein käytetty kriittinen diskurssianalyysi. Tutkimusmenetelmänä se yhdistää kielellisen ja yhteiskunnallisen tutkimuksen. Faircloughn mukaan kielenkäyttö toimii yhteiskunnallisena vaikuttajana ja vallankäytön välineenä. Kielen avulla luodaan ja ylläpidetään erilaisia käsityksiä todellisuudesta. Erityisesti joukkoviestinnässä tekstiin voi sisältyä ja sisällyttää pinnanalaisia merkityksiä ja ideologisia oletuksia, jotka vaikuttavat epäsuorasti vastaanottajan ymmärrykseen ja asenteisiin. Kriittinen diskurssianalyysi kohdistuukin ensisijaisesti tekstiin, sanojen valintaan, lauserakenteisiin ja muihin yksityiskohtiin, analysoiden niiden yhteyttä ideologioihin ja valtasuhteisiin. Tämän takana on ajatus, että jokainen teksti ja viestintätilanne on rakentunut sosiaalisesta ympäristöstään, mutta samalla kieli myös rakentaa tieto- ja uskomusjärjestelmiä. Diskurssikäytäntö toimii välittäjänä tekstuaalisen tuotoksen ja sosiokulttuurisen ympäristön välillä. Valitsemalla tietynlainen kieli ja ilmaisutapa, valitaan samalla tarkoituksenmukainen näkökulma suhteessa ympäröivään yhteiskuntaan. Näitä suhteita ja yhtymäkohtia taustalla vallitseviin käsityksiin analyysi pyrkii osoittamaan. Tavoitteena on tehdä näkyväksi piilossa olevat ideologiat ja vallankäyttö näennäisen tavanomaiselta vaikuttavan viestinnän takana. (Fairclough 1997, 40-43; 75-77; 100.)

Mediatekstien kriittisessä tarkastelussa huomioidaan erityisesti ilmaisutapojen ja sosiaalisten käytäntöjen välinen yhteys, sekä minkälaisia valtasuhteita ja ideologioita niillä mahdollisesti tuetaan. Kielen intertekstuaalisella analyysillä tutkitaan tekstiin sisältyviä diskurssikäytäntöjä. Tekstistä analysoidaan sen tuottamiseen, levittämiseen ja kuluttamiseen liittyvät taustat, syyt ja seuraukset. Päällisin puolin asialliselta vaikuttava esittämistapa saattaa peittää niin sanotun kätketyn agendan, eli poliittisia tai muita tarkoituksia, joita ei haluta suoraan ilmaista. Kielellisistä piirteistä tehty tulkinta on aina suhteessa vallitsevaan yhteiskunnalliseen normistoon. Tulkinta ei voi olla aivan ehdoton, vaan tutkijan oma näkökulma ja sosiokulttuurinen ymmärrys selittävät osaltaan analyysin tulosta. (Fairclough 1997, 50-51, 71-86.)

Esimerkki intertekstuaalisuudesta on Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimusta esittelevän tutkimusmetodikirjan nimi *Suuri ja mahtava metodologia*. Nimi sisältää intertekstuaalisen viittauksen Neuvostoliiton hymniin, joka alkaa sanoilla ”oi suuri ja mahtava Neuvostoliitto”. Sanaleikki rinnastaa metodologiaan Neuvostoliiton hymniin liitettyjä ominaisuuksia ja antaa sille näin lisää ominaisuuksia. Metodologian voidaan näin ajatella olevan esimerkiksi vaikutusvaltaista ja perinteikästä, suurta ja mahtavaa.

Myös diskurssianalyysiin perehtyneet Arja Jokinen ja Kirsi Juhila kuvaavat kriittisen diskurssianalyysin soveltuvan käytettäväksi varsinkin niissä tilanteissa, missä lähtökohtaisesti oletetaan olevan alistussuhteita. Kielenkäyttöä tutkimalla etsitään niitä tapoja, joilla alistussuhteita ylläpidetään. Perinteinen diskurssianalyysi puolestaan pyrkii mahdollisimman neutraalisti ja ennakkoluulottomasti aineistosta käsin tutkimaan ja löytämään sosiaalista todellisuutta ja järjestystä. (Jokinen, Juhila & Suoninen 1999, 86-87.)

Omassa tutkimuksessani olen käyttänyt sekä perinteistä, että kriittistä diskurssianalyysiä. Kriittisyys ilmenee erityisesti analyysini toisen vaiheen kysymyksissä, joiden avulla analysoin muun muassa sitä, mihin keskusteluihin blogitekstit liittyvät.

Olen havainnollistanut diskurssikäytäntöä kuviolla (kuva 2), jossa diskurssikäytännöt toimivat välittäjänä tekstin ja sosiokulttuurisen ympäristön välillä. Tekstin tuottaminen lähtee liikkeelle sosiokulttuurisesta ympäristöstä ja ikään kuin suodattuu diskurssikäytänteiden läpi valmiiksi tekstiksi. Samanaikaisesti teksti myös rakentaa todellisuutta vaikuttaen sosiokulttuuriseen ympäristöön. Kuvio pohjautuu Faircloughn (1997, 82) kolmiulotteiseen malliin viestintätilanteiden kriittisen diskurssianalyysin viitekehyksestä. Diskurssianalyysin tavoitteena on tehdä näkyväksi koko prosessi ja siihen vaikuttavat tekijät.

Kuva 2: Kriittisen diskurssianalyysin viitekehys

Tässä tutkimuksessa kuvioon merkittyä *tekstiä* edustavat aineistoni blogimerkinnät. Niiden *diskurssikäytännöt* ovat sidoksissa esimerkiksi blogiin julkaisualustana ja sosiaalisen median lainalaisuuksiin. Merkittävää on, miten tekstejä tuotetaan ja kulutetaan. *Sosio-kulttuurinen ympäristö* rakentuu blogin kirjoittajan viitekehuksesta, eli esimerkiksi Venäjä-tuntijuudesta, mutta myös tekstin vastaanottajien omasta suhteesta Venäjään.

Analyysintekijänä myös omalla viitekehitykselläni on merkitystä sille, miten prosessia kuvaan, tulkiten ja selitän. Etnisyyden representaatiota sanomalehtikirjoituksissa tutkinut professori Sari Pietikäinen on kiteyttänyt tutkijan roolin diskurssianalyysintekijänä hyvin.

Kriittinen diskurssianalyysi on kuin muutamalla sanalla aloitettu virke, jonka täydentämisestä vastaa kukin tutkija itse (Pietikäinen 2000, 292).

2.1.3 Diskurssianalyysi kriittisessä valossa

Mielestäni diskurssianalyysiin – oli se sitten kriittistä tai ei – on myös aihetta suhtautua kriittisesti. Diskurssianalyysi tarjoaa paljon erilaisia vaihtoehtoisia näkökulmia tutkittavaan tekstiin. Tätä tutkimusta tehdessäni en kuitenkaan vakuuttunut täysin diskurssianalyysin aukottomuudesta.

Diskurssianalyysi ei ole vakiintunut tai yhtenäinen tutkimusmenetelmä, vaan erilaisin painotuksin tutkija voi päätyä analyysissään hyvinkin erilaisiin johtopäätöksiin. Tutkijan omat rajaukset, päätelmät ja määritelmät ovat merkittävässä asemassa tutkimuksenteossa. (Valtonen 2003, 96-97.) Kriittinen diskurssianalyysi on menetelmänä lakea ja epämääräinen. Analyysien johtopäätökset ovat tulkinnanvaraisia ja käytänteet vaihtelevat eri tutkijoiden välillä. (Pietikäinen 2000, 70, 89.)

Analyysin tarkoituksena on saada tietty toistuva puheentapa näkyväksi. Puheentapaa voi tämän jälkeen käyttää eräänlaisena teemana, jonka alla ilmiöstä voi kirjoittaa, sitä voi selittää ja sen merkitystä voi pohtia. Toisenlaisen taustan omaava toinen tutkija voi kuitenkin pitää aineistossa eri asioita merkittävänä ja päätyä analyysissään täysin erilaiseen lopputulokseen. Toisaalta myös eri aikakausina tehty tutkimus samaan aineistoon voi tuottaa erilaisia tuloksia. Tutkija on myös itse sidottu omaan aikaansa. Nämä muuttuvat tekijät vaikuttavat vahvasti analyysin tuloksiin ja analyysiä onkin aina syytä tarkastella kriittisesti. Tästä syystä tutkimus ei ole toistettavissa samanlaisena.

Omassa tutkimuksessani tulee esiin myös historiallinen ajankohta, kun maassa on käynnissä suuri sosiokulttuurinen murros, joka korostaa neuvostomenneisyyden läsnäoloa ja ihannoitua. Murros tulee näkyväksi erityisesti analyysini tuloksissa *nostalgia-* ja *torakkapuheissa*.

Venäjä-tutkija Jussi Lassila on myös pohtinut sitä, miten kriittisen diskurssianalyysin sallima suuri valinnanvapaus vaikeuttaa tutkimuksen rajausta. Toinen ongelma liittyy yksityiskohtiin pureutuvan kielitieteen ja yhteiskunta-analyysin yhdistämiseen niiden erilaisten odotusten takia. Kielen analyysiin liittyy

myös olettaen, että diskurssit olisivat yhtäläisiä kaikille kielen puhujille. Kriittikää on kohdistunut myös siihen, että metodi toimii lähinnä tässä ja nyt, diskurssit ovat tilannekohtaisia, ja toimivat parhaiten läntisissä yhteiskuntajärjestyksissä. Esimerkiksi Venäjä-tutkimuksessa monet piirteet näyttävät länsimaista katsottuna ilmeisiltä, kuten autoritaarisuus tai nationalismi. (Lassila 2010, 179-201.)

Lingvistisen antropologian uranuurtaja Dell Hymesin (2010, 571) kiteyttämänä kielitieteen tehtävä on kerätä tietoa kielestä *kielen* näkökulmasta, kun taas antropologian tehtävä on kerätä tietoa kielestä *ihmisen* näkökulmasta. Tämä ajatus tuo lohtua tutkijoille, jotka käyttävät diskurssianalyysimenetelmää.

2.1.4 Tutkijan positio ja etiikka

Tutkijan asema diskurssianalyysin tekijänä on vuorovaikutuksellinen. Aineistoa analysoidessaan tutkija itse myös puhuu ja kirjoittaa. Hän kuuntelee ja keskustele aineistonsa kanssa, on dialogissa muihin tutkijoihin heidän kirjoitustensa kautta ja suuntaa tuotoksensa yleisölle. Tutkija on kulttuurinen toimija, jolla on mahdollisuus tulkintojen tekemiseen. Hän toimii omasta viitekehystänsä käsin – hänen tulee esimerkiksi tunkea aineistossa käytettävän kielen vivahteet – mutta johtopäätösten tulee nousta tutkimusaineistosta. Tutkijan positiota voi verrata siihen toimintaan, mitä hän tutkii. Hän osallistuu aktiivisesti keskusteluun tutkimuksellaan ja luo vuorovaikutuksellisen suhteen tutkimaansa aineistoon. (Jokinen, Juhila & Suoninen 1999, 201, 203-204.) Tutkijasta tulee siis omalla tavallaan osa tutkimaansa ilmiötä.

Olen viime vuosina tutustunut niin Venäjään kuin bloggaamiseenkin, kuten edellä kerroin. Käytän tätä hyödyksi tutkimuksessani ja tuon tieteelliseen keskusteluun mukaan myös omia kokemukseni kautta saatuja huomioitani. Olen itse blogannut Venäjästä niin sanotusti sisältöpäin asuen siellä, ja nyt kirjoitan tutkimusta tuntien aihealueen monipuolisesti. Toimintaani voi verrata etnografien käyttämään osallistuvaan havainnointiin. Faircloughn (1997, 14) mukaan lähtökohtaisesti kaikki tekstit representoivat maailmaa, rakentavat identiteettejä ja muodostavat

suhteita samanaikaisesti, riippumatta siitä, ovatko ne tiedotusvälineiden tuottamia vai peräisin muista lähteistä. Siten myös blogitekstit soveltuvat analysoitavaksi ja tulkittavaksi näiden samojen kolmen käsitteen kautta.

Lounasmeri (2011, 8) toteaa, että Venäjä -kuvan tutkimus on haasteellista ja myös tutkijan on syytä tarkastella omaa suhdettaan Venäjään kriittisesti ja reflektoiden, eli omia kokemuksiaan ja tutkimusprosessiaan arvioiden. On selvää, että omat näkemykseni ja toisaalta kokemuksen kautta muodostamani käsitykset vaikuttavat siihen, miten aineistoani lähestyn ja analysoin, tai mitä siinä pidän merkittävänä ja minkä jätän vähemmälle huomiolle. Jopa tutkimuksen aihe ja näkökulma ovat suodattuneet itseni kautta. Näen tämän positiivisena asiana, kunhan tiedostan oman persoonani ja kokemuspohjani merkityksen analyysin tekemisessä. Myös tutkimuksen tuloksia pohtiessa tämä on syytä muistaa. Pysin tuomaan tutkimuksessa esiin omia kokemuksiani, mutta erottamaan ne selkeästi tutkimuksellisesta tekstistä. Näin kokemusteni rooli tutkimuksessa on enemmänkin kommentoiva.

Tutkimukseni kohde on yksityishenkilön kirjoittama blogi. Vaikka blogi on julkinen, on minulla tutkijana kuitenkin velvollisuus käsitellä aineistoani tutkimuksessani asiallisesti. Blogin kirjoittajalla on oikeus niin sanotusti säilyttää kasvosensa, vaikka ruodinkin hänen tekstejään, pilkon ne osiin ja esitän niistä väitteitä. Minun on kyettävä perustelemaan väitteeni hyvin ja toisaalta varottava menemästä turhan pitkälle analyysissäni ja tulkinnoissani. En tutki kasvotonta mediaa, vaan yhden ihmisen henkilökohtaisia tekstejä. Koin tärkeäksi kertoa Mikkoselle ennen tutkimuksen valmistumista, että hänen kirjoittamansa blogi on ollut tutkimuksen kohteena. Mikkonen otti tiedon vastaan hyvin ja lupasin lähettää hänelle valmiin tutkimuksen sen valmistuttua. Eettisestä näkökulmasta koen tärkeäksi myös sen, että olen itse pitänyt blogia Venäjästä ja olen niin sanotusti samassa veneessä aineistoni kirjoittajan kanssa.

2.2 Tutkimusaineisto

Tutkimusaineistoa valitessani kävin läpi useita eri Venäjä-aiheisia blogeja. Alussa mielessäni ei ollut erityisiä kriteerejä aineistolleni, vaan ne kehittyivät lukiessani läpi erilaisia blogeja. Lopulta päädyin määrittelemään etsimälleni blogille muutaman kriteerin: Valitsemani blogin tuli olla tuore ja kirjoittajan suomalainen, joka kirjoittaa pääasiassa Venäjään ja venäläisiin liittyvistä aiheista. Blogin kirjoittajan asuminen Venäjällä oli yksi tärkeimmistä kriteereistäni. Henkilökohtaisen kokemuksen ja vuorovaikutuksen kautta saatu tieto vieraasta kulttuurista voidaan nähdä luotettavampana ja monipuolisempana, kuin ulkopuolelta käsin muodostettu tyypitelty kuva ihmisistä ja kulttuurista (Bauman 1997, 50-51).

Tärkeänä pidin myös tekstien omakohtaisuutta. Esimerkiksi blogi, jossa oli suomennettuja artikkeleita venäläisistä uutislähteistä, ei kelvannut aineistoksi. Toisaalta ulos jäi myös sisällöltään köyhtynyt Minun Venäjäni -niminen blogi, joka on toiminut vuosia monien Venäjä-asiantuntijoiden yhteisblogina. Tarkasteluajanjaksona blogissa oli muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta vain elokuvaesittelyjä. Mielenpitoet ja omakohtaisuus olivat marginaalissa.

Etsin blogeja hakukoneiden lisäksi Blogilista.fi -sivuston kautta. Listalle voi kuka tahansa kirjata oman bloginsa käyttäjien löydettäväksi, mutta listalta ei hakuajankohdan aikaan löytynyt kovin montaa kriteereitani vastaavaa Venäjää käsittelevää blogia. Koin tarkoitukseeni sopivien blogien löytämisen hankalaksi. Valjastin sosiaalisen median käyttöni ja kysyin useissa Venäjä-aiheisissa Facebook-ryhmissä ryhmän jäsenten lukemia lempiblogeja. Sain muutamia hyviä vinkkejä blogeista, joita ihmiset lukivat aktiivisesti. Suomi-Venäjä seuran *Venäjän viemää* -blogiin oli listattu 22.2.2013 julkaistussa tekstissä (Moilanen 2013) erilaisia Venäjää käsitteleviä blogeja ja kävin ne kaikki läpi. Yhteensä tutustuin muutamaankymmeneen blogiin, joista tarkemmin luin seitsemää eri blogia. Harkitsin luovani aineiston tekemällä otannan useasta eri blogista, mutta lopulta päädyin valitsemaan mukaan vain yhden kokonaisen blogin.

2.2.1 Moskovasta moksissaan

Valitsin aineistokseni Erkkä Mikkosen kirjoittaman *Moskovasta moksissaan* -nimisen blogin (kuva 3). Blogi on monipuolinen, taitavasti kirjoitettu, selkeä ja pysyy hyvin aiheessa. Se ei keskity liikaa Mikkosen omaan elämään, vaan esittelee nimen omaan Venäjää ja Moskovaa Mikkosen kokemana. Eri aiheet ja teemat ovat hyvin edustettuina blogissa historiasta muotiin, ruokaan, tapakulttuuriin ja kieleen. Mikkosen syyt bloggaamiselle vaikuttavat samoilta, kuin oman Venäjä-bloggaamiseni syyt. Mikkosen blogi vaikuttaa myös hyvin kirjoitetulta ja uskottavalta.

Mikkonen työskentelee Moskovassa toimittajana. Hän on uutistuotannon ammattilainen, mutta blogi on kuitenkin hänen henkilökohtainen, matkapäiväkirjamainen harrastuksensa. Mikkonen blogga yksityishenkilönä.

Mikkosen innostus Venäjää kohtaan käy selväksi jo blogin ensimmäisessä merkinnässä.

Matka on vielä alussa, mutta suunta on selvä: **muutan Moskovaan.**

Tämä blogi kertoo siitä, miten Moskova muuttaa elämäni. Tarkoitukseni on tutustua ja tutustuttaa sinut uljaaseen pääkaupunkiin, jonka punainen tähti loistaa vieläkin halki laajojen arojen ja havumetsävyöhykkeiden..

Ole rohkea ja astu mukaan! Minuakin pelottaa vähän, mutta lupaan näyttää tietä.

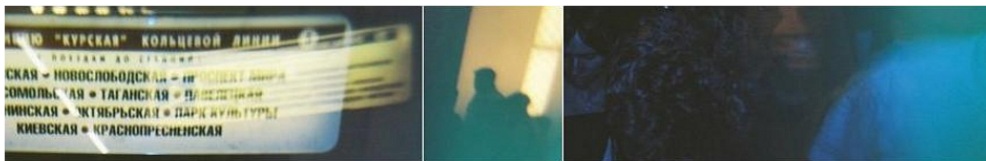
”Осторожно! Двери закрываются. Следующая станция... МОСКВА!”
(Käy tähtemme tie maailman ääriin.)

— MOSKOVASTA MOKSISSAAN

Kertomus siitä, kuinka minusta tulee osa Moskovaa ja Moskovasta osa minua.

Etusivu Minusta

Haku

marraskuu 21, 2012

Uncategorized

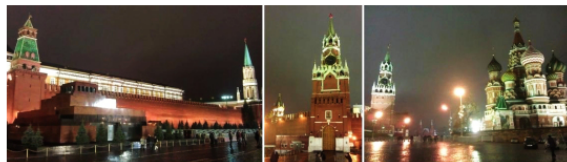
Jätä kommentti

Vaaran ytimessä

Punainen tähti loistaa utuisena Kremlin tornin kärjessä. Täällä minä olen ja kylmät väreet juoksevat pitkin selkäpäitä.

Punainen tori, Kreml ja minä, vieressä Leninin mausoleumi ja sipulikulokirkko. Nyt ollaan Moskovon ja koko Venäjän ytimessä. Myöhäissyksyn harmaa usva peittää punaisena hohtavan laajan aukion.

Kaikki on näennäisen rauhallista, mutta ilma tihkuu pelon tuntua. Ehkä se on Bondit ja muut kylmän sodan alkaiset filmit, jotka ovat piirtäneet alitajuntaan kuvan vaaran vyöhykkeestä. Muodollisesti kaikki on hyvin, sillä Punaisella torilla partioi vuorokauden ympäri kuustoista poliisia kerrallaan.

Share this:

★ Tykkää

Ole ensimmäinen, joka tykkää tästä.

Related

Punaiset linnut Punaisella torilla
In "Lenin"

Soitellen sotaan
In "Punainen tori"

Muistojen Moskova: Eka kerta
In "голубой"

Kreml | poliisi | Punainen tori | vaara

Haku

Viimeisimmät artikkelit

Mosko-valaistunut Kosmonautti(ja)
Venäläistyvä suomalainen Baarin pärsäkertoimella Ainaista gufajua

Arkistot

marraskuu 2013
lokakuu 2013
syyskuu 2013
elokuu 2013
kesäkuu 2013
toukokuu 2013
huhtikuu 2013
maaliskuu 2013
helmikuu 2013
tammikuu 2013
joulukuu 2012
marraskuu 2012
lokakuu 2012
syyskuu 2012
elokuu 2012

Kategoriat

Uncategorized

Meta

Rekisteröidy
Kirjaudu sisään
Artikkelien RSS-syöte
Kommenttien RSS-syöte
WordPress.com

Kuva 3: Esimerkki Moskovasta moksissaan -blogin ulkoasusta

Mikkonen on lopettanut blogin pitämisen. Hän kirjoitti ensimmäisen blogitekstinsä 23.8.2012 ja viimeinen teksti kyseisessä blogissa on julkaistu 26.11.2013. Blogi on siis yksi kokonaisuus, matka tai kertomus Mikkosen ensimmäisestä reilusta vuodesta Moskovassa. Tekstejä on kertynyt yhteensä 119 kappaletta. Nykyään Mikkonen on aktiivinen muun muassa Twitterissä. Hän on myös julkaissut uuden blogin Kaukasian matkastaan.

2.2.2 Analyysin kulku

Aloitin analyysivaiheen lukemalla valitsemani blogin ensin läpi ja merkitsin samalla printattujen sivujen marginaaliin huomioitani blogin kielestä ja mielestäni merkittävistä yksityiskohdista. Luin blogitekstit niiden kirjoitusjärjestyksessä. Usein blogeja luetaan myös toisinpäin, lopusta alkuun. Tämä johtuu siitä, että blogisivustot näyttävät etusivulla viimeisimmän postauksen eli julkaistun tekstin ja lukija usein aloittaa lukemisen siitä, siirtyen pikkuhiljaa blogin alkua kohti. Kyseinen lukutapa muuttaa blogin dramaturgillista muotoa, mutta on toisaalta omaksuttu osaksi blogikulttuuria.

Ensimmäisen lukukerran jälkeen tutustuin tutkimuskirjallisuuteen tarkemmin ja erityisesti teksteihin, joissa käsitellään suomalaisten Venäjä-kuvaa. Hain kirjallisuudesta elementtejä ja kysymyksiä, joiden avulla pystyin selvittämään bloggaajan Venäjä-kuvaa suhteessa yleiseen käsitykseen.

2.2.3 Analyysikysymykset

Jaoin analyysikysymykset kahteen vaiheeseen. Ensin kiinnitin aineistossa huomiota kirjoittajan konkreettisiin kokemuksiin ja kuvailuihin. Ensimmäisessä vaiheessa en tulkinnut aineistoa, vaan tutustuin siihen pintapuolisesti. Analyysikysymysten tarkoituksena oli auttaa minua kiinnittämään tekstissä huomiota tiettyihin ennalta merkittäviksi määrittelemiini asioihin. Kysymykset on muodostettu siitä lähtökohdasta, mistä nimenomaan diskurssianalyysi on kiinnostunut.

Ensimmäisen vaiheen kysymykseni ovat:

- Millaisia aiheita ja teemoja kirjoittaja käsittelee teksteissään?
- Millaisten aiheiden tai teemojen yhteydessä kirjoittaja kuvailee Venäjää tai venäläisiä?
- Millaisia henkilökohtaisia ajatuksia, mielipiteitä ja odotuksia kirjoittaja tuo esille?
- Millaisin sanoin kirjoittaja kuvailee Venäjää tai venäläisiä?
- Mitä konkreettista ihmiset ovat tehneet ja mitä kirjoittaja on tehnyt Venäjällä?

Toisessa vaiheessa tulkitsin aineistoa ja lähestyin sitä kriittisemmin. Toisen vaiheen kysymykseni ovat:

- Kenelle teksti on suunnattu, miten kirjoittaja on ottanut sen huomioon?
- Mihin keskusteluihin blogitekstit liittyvät?
- Millaisia asenteita teksteissä on havaittavissa?
- Mistä ei puhuta – mitä aiheita tai näkökulmia kirjoittaja jättää käsittelemättä?

Analyysikysymysten kirjoittamisen jälkeen kävin blogin läpi uudelleen kysymys kerrallaan. Merkitsin printtaamaani tekstiin erivärisillä merkkauksynillä kohtia, jotka vastasivat tutkimuskysymyksiini. Esimerkiksi kirjoittajan kuvaillessa Venäjää tai venäläisiä merkkasin kohdan tekstiin oranssilla merkkauksynällä. Värikoodien avulla teksti oli helpompi hahmottaa ja sitä pystyi myös järjestelemään uudelleen värien mukaan. Työvaihe oli suuritöinen ja mietin, olisiko aineistoa pitänyt rajata vielä tarkemmin. Työvaiheen aikana tutkimuskysymykseni tarkentuivat ja kiinnitin huomiota toisiin asioihin tarkemmin, kuin toisiin. Huomasin myös, että jotkin blogiteksteistä eivät vastanneet mihinkään kysymyksistäni. Nämä tekstit jätin vähemmälle huomiolle.

Käytyäni tekstin läpi ja merkattuani siihen ensimmäisen vaiheen kysymysten vastaukset, siirryin työskentelemään tietokoneella. Kirjoitin excel-taulukkoon (liite 1) muistiinpanoja jokaisesta blogikirjoituksesta. Lukemisen aikana huomasin, että tietynlaiset puheentavat ja näkökulmat toistuivat teksteissä aiheesta riippumatta. Päädyin määrittelemään neljä alkuvaiheen diskurssia: *vastakkainasettelun puhe*, *torakkapuhe*, *nostalgiaapuhe*, ja *sympatiaapuhe*. Lisäsin taulukkoon jo tässä vaiheessa diskurssihahmotelmani ja merkitsin, mihin diskurssiin kyseinen blogiteksti sopii. Huomasin nopeasti, että moni teksti sopi johonkin hahmottelemistani diskursseista ja usea teksti sopi samaan aikaan monen eri diskurssin alle. Taulukointivaihe oli hyödyllinen, sillä sen jälkeen pystyin käsittelemään blogitekstejä helpommin massana.

2.2.4 Analyysin tulokset

Löysin aineistostani neljä keskeistä diskurssia: nostalgiapuhe, vastakkainasettelun puhe, sympatiapuhe ja torakkapuhe. Keskityn analyysissäni näihin, joskin erilaisia puheentapoja löytyisi analyysiä syventämällä enemmänkin. Olen nimennyt löytämäni diskurssit puheeksi, sillä koen puheen käsitteen olevan helpommin hahmotettavissa. Puhetapa on myös eräs diskurssi-termistä käytetyistä suomennoksista (Väliverronen 2003, 20). Käytän kuitenkin tässä tutkimuksessa puhe- ja diskurssi -sanoja synonyymeinä.

Blogin luonne julkaisualustana on päiväkirjamainen perustuen nopeisiin havaintoihin ja muistiinpanoihin sekä henkilökohtaisiin ja yksityisiin näkemyksiin. Tästä syystä en koe tarpeelliseksi analysoida blogia aineistona liian yksityiskohtaisesti. Pyrin välttämään liian pitkälle vietyjen johtopäätösten ja tulkintojen tekoa, sillä koen, ettei se olisi oikeudenmukaista blogin kirjoittajaa kohtaan. Kiinnostavaa ja oleellista on analysoida sitä, miten Venäjää representoidaan blogissa ja minkälainen kuva maasta ja sen kansasta syntyy tekstien välityksellä.

Blogissa on mukana mausteena myös huumoria, jonka kuivakkuus ja oivaltavuus antaa blogille sielun. Huumori on toisaalta vaarallinen taiteenlaji, jossa viestin vastaanottaja voi aina tulkita hauskaksi loppukevennykseksi tarkoitettun heiton ydinsodasta vihamielisenä viestinä. Mikkonen näyttää luottavan bloginsa lukijoiden arvostelukykyyn ja käyttää teräviä loppukommentteja ja huumoria vapaasti.

Useat teksteistä edustavat montaa eri diskurssia samanaikaisesti. Esittelen ensin lyhyesti jokaisen diskurssin esimerkein (luvut 4-7) ja paneudun sitten vielä teksteihin, jotka olivat erityisen mielenkiintoisia ja oleellisia tutkimuskysymykseni kannalta edustaessaan useampia puheentapoja samaan aikaan (luku 8). Monet tekstit olivat tulkittavissa näkökulmasta riippuen usealla eri tavalla. Venäläinen absurdus näyttäytyi esimerkiksi toisaalta torakkapuheena, toisaalta sympaattisena ja persoonallisena yksityiskohtana.

Analyysiä tehdessäni huomasin myös, että blogin loppua kohden teksteistä löytämäni keskeiset diskurssit laimenivat ja lopulta puhe muuttui muodoltaan enemmän raportoivaksi ja neutraalimmaksi. Tämän voi havaita luomastani taulukosta (liite 1), jossa rastien määrä blogitekstien eri diskurssisarakkeiden kohdalla vähenee. Mikkonen itsekin toteaa bloginsa lopussa, että hän on kotoutunut Moskovaan, eikä näe tarpeelliseksi enää päivittää blogiaan. Uusi kulttuuri on muuttunut hänelle tutuksi.

3 DISKURSSIKÄYTÄNNÖT JA SOSIOKULTTUURINEN YMPÄRISTÖ

Tekstit nousevat tietyistä sosiokulttuurisesta ympäristöstä suodattuen erilaisten diskurssikäytäntöjen läpi. Tässä luvussa avaan maailmaa, jossa aineistoni on julkaistu. Selvitän myös, millaisia lainalaisuuksia sosiaalinen media pitää sisällään diskurssianalyttisestä näkökulmasta.

3.1 Median murros

Mediatutkija Norman Faircloughn mukaan on aiheellista kysyä, kenellä on oikeus osallistua joukkoviestintään. Usein ääneen pääsevät ne, joilla on eniten taloudellista, kulttuurillista tai poliittista valtaa. Fairclough on kuitenkin nähnyt merkkejä ”tiedotusvälineisiin pääsyn eriarvoisuuden lieventymisestä”, esimerkiksi tavallisen kansan saadessa osallistua mediassa käytäviin keskusteluihin muun muassa soittamalla radio-ohjelmiin tai osallistumalla televisio-ohjelmiin. (Fairclough 1997, 58.) Hyviä esimerkkejä tästä ovat suomalaisessa mediassa tutuiksi tulleet Kansanradio, Karpolla on asiaa ja Kuningaskuluttaja. Faircloughn ajatukset ovat peräisin alkujaan 1990-luvun puolivälistä. Media on läpikäynyt sen jälkeen murroksen ja muun muassa tekniikan kehitys, internet ja sosiaalinen media ovat parantaneet entisestään ihmisten mahdollisuuksia osallistua julkiseen keskusteluun ja saada äänensä kuuluville. Nykyään useissa televisio-ohjelmissä pyörii kuvaruudun alareunassa Twitter-keskusteluikkunassa tavallisten ihmisten reaaliaikaisia viestejä ja mielipiteitä. Bloggaajia pidetään oman alansa asiantuntijoina, heitä haastatellaan ja heidän mielipiteitään pidetään arvokkaina ja mielenkiintoisina. Youtube-videopalveluun kenen tahansa on mahdollista ladata videosisältöä ja esimerkiksi videobloggaaminen on yleistynyt. Ihmisten kännyköillä kuvaamia videoita ja valokuvia julkaistaan lehtien verkkosivuilla ja niistä maksetaan julkaisupalkkioita. Tavallisista ihmisistä on tullut median sisällöntuottajia.

Faircloughn (1997, 60) mukaan viestimen taloudellinen rakenne ohjaa viestimen käytäntöä. Toisin sanoen rahoittajalla on sananvaltaa siihen, miten ja mistä esimerkiksi kaupalliset lehdet tai televisio tuottavat sisältöä. Viestimen on tuotettava voittoa, jotta se voi jatkaa toimintaansa. Tällaista taloudellista riippuvuutta ei ole blogien kirjoittajilla. Blogin voi perustaa kuka tahansa ja useat bloggaamiseen tarkoitettut palvelut, kuten Blogger ja WordPress, ovat käyttäjilleen ilmaisia. Tällainen taloudellinen vapaus antaa bloggareille mahdollisuuden kirjoittaa melkein mistä tahansa melkein mitä tahansa. Bloggareita sitovat ainoastaan Suomen lait, tosin kaikki eivät välitä niistäkään.

3.2 Verkon tutkimus ja blogit

Verkko on paikka, jossa kulttuurin ja yhteiskunnan muodot rakentuvat. Sillä on tärkeä rooli yhteiskunnassa. Verkko on kaikkialla ja kerää sisäänsä tietoa kaikesta. Se on niin sanotusti ubiikki, kaikkialla läsnä oleva. Tästä syystä se onkin myös hyvä paikka erilaisten aineistojen keruulle. (Laaksonen, Matikainen & Tikka 2013, 9.)

Mediatieteen näkökulmasta blogi tutkimuskohteena ei liene yhtä merkittävä, kuin vaikkapa suuri kansallinen aikakauslehti tai televisiouutiset. Tutkimaani blogia ei ole monikaan kommentoinut ja tästä voi vetää johtopäätökset, ettei blogilla ole ollut suurta yleisöä. Blogi on kuitenkin mielenkiintoinen tutkimuskohde, sillä se ei ole kasvoton. Blogi on henkilökohtainen, päiväkirjamainen ja kirjoittajansa näköinen. Ehkäpä tästä syystä se voi myös olla merkittävä todellisuuden tuottaja, verrattaessa esimerkiksi formaatteihin perustuvaan, tiettyihin sopimuksiin sidottuun, asenteita ja arvoja noudattavaan valtamediaan.

Blogi tai weblogi on saanut nimensä merenkulkutermeistä paremmin tunnetun kapteenin lokikirjan mukaan, johon normaalisti kirjataan tietoja ajallisesti kronologisessa järjestyksessä (Rettberg 2014, 30.) Blogi on siis internetissä julkaistava lokikirja, johon käyttäjä kirjaa kronologisessa järjestyksessä tietoa ja kuvia.

Weblogilla tai lyhyemmin blogilla ei ole suomenkielistä nimitystä, sillä esimerkiksi

sana ”verkkopäiväkirja” käsittää liian kapea-alaisen ajatuksen kirjoittajan henkilökohtaisesta kirjoitelmasta. Suomenkieleen on vakiintunut blogi-termi ja se tarkoittaa julkaisua. Julkaisun kirjoittajaa kutsutaan bloggaajaksi tai bloggariksi. Kaikkia blogeja yhdessä kutsutaan sen sijaan blogosfääriksi. (Heinonen & Domingo 2011, 68.)

Bloggaaminen on kumulatiivinen prosessi. Postaukset rakentavat tarinaa pitkällä aikavälillä ja monet postaukset vaativat lukijalta tietämystä blogin aiemmista postauksista ja tarinankäänteistä. Päästäkseen sisälle blogien maailmaan, on niitä luettava pitkään, jolloin myös korostuu blogin jatkuvuus ja blogeille tyypillinen rytmiikka. Blogeja voi kuitenkin olla useita erilaisia ja blogin käsite onkin suhteellisen laaja. Blogit ovat osa sosiaalista mediaa, joskin niiden historia on pitempi, kuin itse sosiaalisen median käsitteen. Ne muodostavat ikään kuin sosiaalisen median selkärangan. (Rettberg 2014, 14-33.)

Blogit ovat olleet mukana viime vuosien kommunikaatiotapojemme ja median kulutustapojemme muutoksessa. Vielä jonkin aikaa sitten mediakulttuurimme koostui suurten mediatalojen tuottamasta sisällöstä, jota kulutti suhteellisen passiivinen vastaanottajakunta. Tieto ja tiedonlevitys oli vain harvojen ja valittujen oikeus. Nykyään mediayhtiöiden on täytynyt sopeutua tilanteeseen, jossa tavalliset ihmiset ovat alkaneet tuottaa ja levittää tietoa kaikkien saataville, erityisesti internetissä. Massamedia, jossa yksi taho on tuottanut sisältöä monille, on vaihtumassa mediaan, jossa monet tahot tuottavat sisältöä monille. (Rettberg 2014, 36.) Julkinen keskustelu on muuttunut kaksi-, jopa monisuuntaiseksi.

Internet on mahdollistanut muun muassa sananvapauden laajamittaisen toteutumisen, sillä nyt kenellä tahansa on mahdollisuus kirjoittaa ja julkaista mielipiteitään internetin eri julkaisualustoilla. Bloggaaja ei voi kuitenkaan kutsua itseään journalistiksi vain siitä syystä, että kirjoittaa blogia. Jotkut blogien kirjoittajat saavat bloggaamisestaan rahaa ja tällöin heitä voi kutsua esimerkiksi ammattikirjoittajiksi. (Rettberg 2014, 91-95.) Analyysini kohteena olevan blogin kirjoittaja Erkkä Mikkonen sattuu työskentelemään Moskovassa journalistina, mutta en kuitenkaan lue hänen blogiaan journalistisena tuotoksena. Mikkonen viittaa ammattiinsa vain muutamassa postauksessa, mutta hänen ammattinsa on

blogin sisällön kannalta toissijaista. Ammatti on voinut vaikuttaa blogin aihevalintoihin tai kirjoitustyyliin, mutta blogi on selvästi kuitenkin henkilökohtainen ei-journalistinen tuotos.

Journalismin valossa blogien rooli on ristiriitainen. Bloggaaminen ei ole journalismia sanan perinteisessä merkityksessä, mutta bloggaajat toimivat journalistien tapaan. Blogit ovat osaltaan muuttamassa sitä, miten journalismi toimii. Blogeilla onkin nähtävissä ainakin kolme eri roolia nykyajan tiedonlevityksessä: Ne voivat olla mukana esimerkiksi erilaisiin tapahtumiin, sotiin tai luonnonkatastrofeihin liittyvässä ensikäden tiedonjulkaisussa. Toisekseen blogien rooli voi myös olla sellaisten tarinoiden julkaisussa, jotka ovat syystä tai toisesta jääneet journalisteilta julkaisematta. Blogeja voikin tällöin kutsua eräänlaiseksi itsenäiseksi mediaksi, jota ei sido samat lainalaisuudet ja kytkökset, kuin perinteistä mediaa. Kolmanneksi blogit voivat toimia eräänlaisina ajankohtaisten aiheiden fittereinä, jolloin bloggaaja postaa eli julkaisee vain itseään kiinnostavia aiheita ja uutisia. (Rettberg 2014, 91-93.) Viime aikoina jopa Suomen poliitikot ovat alkaneet pitää blogeja, joissa he avaavat päätöstensä taustoja tai julkaisevat poliittisia uutisia ensimmäisten joukossa. Tiedonvälityksestä on tullut kaikkien asia.

Itse näen blogit tärkeänä medianana, joka asettaa perinteiset mediatalot mielenkiintoiseen kilpailutilanteeseen. Blogien rooli julkisessa keskustelussa on kuitenkin vielä yleisönosastokirjoituksia vastaavalla tasolla. Blogimaailmaa ei koske samat säädökset, kuin perinteisiä mediatalojen tuottamia sisältöjä, jolloin tiedon luotettavuuskaan ei ole itsestäänselvyys.

Julkisen viestinnän asetelmat ovat muuttuneet blogikulttuurin myötä. Monenlaista asiallista ja paikkansapitävää tietoa voidaan julkaista myös blogeissa, jolloin ne ovat mukana haastamassa perinteistä käsitystä journalismista. (Heinonen & Domingo, 68.)

Blogi kontekstina vaikuttaa aineistoni muotoon, aiheiden rajaukseen ja sisältöön. Internetissä julkaistua sisältöä ei voi koskaan kokonaan poistaa. Kuvia ja tekstejä kopioidaan ja julkaistaan uudelleen eri yhteyksissä, eikä sisällön alkuperäinen

tuottaja voi tätä prosessia kontrolloida. Esimerkiksi blogeissa ja sosiaalisessa mediassa toimivien sisällöntuottajien on välttämätöntä ottaa tämä huomioon.

3.3 Venäjä suomalaisessa journalismissa

Venäjä on vieras ja kaukainen monille suomalaisille. Suomalaisten käsitykset Venäjästä ovat kuitenkin muuttumassa. Venäjästä puhutaan paljon verkkokeskusteluissa. Toisaalta aito Venäjä-tuntemus ja asiantuntijuus on Suomessa heikkoa. Vuoropuhujana verkkokeskustelun kanssa toimii joukkotiedotusvälineet eli media. Sillä on merkittävä tehtävä yhteiskunnallisten muutosten tulkitsijana. (Lounasmemeri 2011, 7-8.)

Journalistista Venäjä-kirjoittelua määrittävät vakiintuneet tavat kirjoittaa maasta tietyissä yhteyksissä ja tietyllä tavalla. Journalistit myös olettavat lukijoidensa olevan tietynlaisia ja kohdistavat tekstinsä näille lukijoilleen. (Ojajärvi & Valtonen 2011, 20-21.) Tämä yksipuolistaa Venäjä-kuvaa ja keskustelua, uusia näkökulmia on vaikea saada esille. Bloginkirjoittajat voivat olla vapaita näistä vakiintuneista tavoista ja odotuksista. Blogiin voi kirjoittaa asioita ilman rajoituksia, vaikka se ei täysin vapaa kirjoittajan henkilökohtaisesta sensuurista, näkökulmien valinnoista tai lukijoiden odotuksista olisikaan.

Tiedotusvälineet ovat toisaalta tietoisesti myös pyrkineet irtautumaan perinteisestä, vanhasta Venäjä-kuvasta. Journalismilla on keinot purkaa vierautta. (Lounasmeri 2011, 9.) Samat keinot ovat myös bloginkirjoittajien käytettävissä.

Suomalaisessa journalismissa Venäjää käsitellään monesta eri näkökulmasta. Ulkomaan-, talous-, politiikka- ja kotimaanuutiset sisältävät aiheita Venäjästä. Tämän lisäksi esimerkiksi Venäjällä tapahtuneita onnettomuuksia ja pitkäjännitteisempää seurantaa vaativia sisäpolitiikan ongelmia pidetään suomalaisessa mediassa uutisoinnin arvoisina. (Ojajärvi & Valtonen 2011, 21-22.) Suomen mediassa muun muassa venäläisten maa- ja kiinteistökaupat ovat puhututtaneet 2000-luvulla. Kaupat on koettu ”turvallisuusriskiksi” ja keskustelussa on vihjattu myyjien olevan ”epäisänmaallisia” ja toisaalta venäläisiä

ostajia on luonnehdittu ”vihollisiksi”. Tällaiset sanavalinnat ovat herättäneet ja ylläpitäneet mielikuvaa venäläisistä salakavalina ja epärehellisinä. (Puuronen 2011, 81.)

Venäjä-tutkijoiden mukaan julkisuudessa rakentuva suhde Venäjään ja venäläisiin on ristiriitainen (esim. Koikkalainen 2005, ix, sit. Ojajärvi & Valtonen 2011, 21.) Toisaalta vieraaseen suhtautuminen kehystetään suvaitsevaisuudella ja uteliaisuudella (Raittila 2004, 238), mutta toisaalta Venäjää koskeva uutisointi on keskittynyt voimakkaasti kielteisiin ilmiöihin (Rummakko 2002, 146).

Venäjää pidetään yhä Suomessa uutisoinnin arvoisena turvallisuussuhkana. On kuitenkin syytä pohtia, pidetäänkö vanhoja viholliskuvia yllä keinotekoisesti. Media osallistuu Venäjään liittyvien stereotyyppien pönkittämiseen intoutuessaan julkaisemaan mitä hurjempia juttuja Venäjästä. Joskus juttuja julkaistaan kuitenkin ilman kunnollista taustatoimitusta. Toisinaan asiantuntijalausuntoja kysytään vain yhdeltä taholta, jolloin ääneen pääsevät vain yhden näkökulman edustajat. (Haukkala 2012, 118-121.) Venäjä-uutisointia näyttää vaivaavan journalismin yksipuoliset näkökulmat ja suoraan sanottuna huono laatu.

3.4 Venäjä-stereotyypit verkossa

Media voi toimia siltana meidän ja muiden välillä. Venäjän vieraus kuitenkin korostuu median keskittyessä kielteisiin uutisiin ja ilmiöihin. Suomalaiset kokevat venäläiset muukalaisina, vieraina – *toisina*.

Toiseuteen liittyvä maailman hahmottaminen meihin ja muihin eroja tekemällä johtaa *stereotyyppien* muodostamiseen. Oman ryhmän ulkopuolelle jäävät ”toiset” nähdään yhtenäisenä joukkona, jonka piirteet yleistetään luomalla niistä stereotyyppinen kuva. Kuvaus pelkistää, yksinkertaistaa ja liioittelee jotakin piirrettä tai ominaisuutta. Se on eräänlainen tiivistetty malli tai koodi, joka on helppo muistaa ja omaksua. Stereotyyppiä esitetään ikään kuin laajasti tunnettuna ja hyväksyttynä luonnehdintana. Sillä kuvataan henkilöä tai ihmisryhmää, joka halutaan leimata etäiseksi ja ulkopuoliseksi. Stereotyypin halkaiseminen erottaa

”hyvän” ja ”huonon” puolen, tai normaalin ja hyväksyttävän epänormaalista ja epämiellyttävästä. (Hall 1999, 122-124, 189-191.) Ilmiöiden tyypittely helpottaa monimutkaisen maailman ymmärtämistä.

Internetissä ja ihmisten arkipuheissa viljellään yleistietona pidettäviä stereotypioita Venäjästä ja venäläisistä. Tällaiselle tiedolle ei ole yhtä selkeää lähdettä, vaan siihen törmää eri yhteyksissä Venäjästä keskusteltaessa tai tietoa hakiessa esimerkiksi matkailusivustoilta tai -blogeista (kuva 4). Venäjän ja venäläisten stereotyyppien kirkkain kärki koostuu tietyistä samoista aiheista, joita pidetään totena ja joita ei kyseenalaisteta: Venäläisiä pidetään vieraanvaraisina ja tunteellisina, mutta useimmat kuvauksista ovat kuitenkin negatiivisia. Sukupuolirooleja pidetään perinteisinä. Venäläiset naiset ovat kauniita, mutta turhamaisia ja alistuvia. He pukeutuvat paljastaviin asuihin tai turkiksiin ja meikkaavat räikeästi. Miehet pukeutuvat nahkatakkeihin ja käyttävät karvahattuja ympäri vuoden. Venäjällä kulutetaan paljon vodkaa ja tupakkaa. Venäläisiin liitetään myös laiskuus, homofobia, korruptio, mafia, alkoholismi, sotahulluus, kommunismi, kaviaari, mummot ja taikausko. Venäjällä on aina kylmä. (Mironova 2009, Makagonova a, Makagonova b, Vaynshteyn 2014.)

Kuva 4: Sanapilvi venäläisten stereotypioista (Barks 2014)

Elokuvatutkija Richard Dyer toteaa, että stereotyyppien käyttäminen on vain yksi keino kaottisen ja monimutkaisen maailman suunnattoman informaatiomäärän jäsentämisessä, ja sinänsä tarpeellinen. Stereotyyppi on eräänlainen oikopolku

sanoman perillemenoon. Ongelmallista on kuitenkin se, kun stereotyypit tarjoillaan joustamattomana totuutena, ikään kuin yleisesti hyväksytyinä yksimielisyytenä. Lisäksi ne korostavat eroja sielläkin, missä samankaltaisuutta on enemmän, kuten esimerkiksi naisten ja miesten välillä on. Stereotyypit toistavat valikoituja määrittelyjä ja arvoasetelmia, jotka liittyvät vallan jakaantumiseen yhteiskunnassa. Se, jolla on valtaa, määrittelee miten asioiden esitetään olevan. (Dyer 2002, 45-55.)

3.5 Diskursiiviset kansat

Kansaa kuvaavat diskurssit ovat teoreettisia määritelmiä tai konkreettisia kuvauksia kohteestaan. Kansa representoidaan diskurssien avulla, siitä tehdään merkityksellinen objekti ja kuvaillaan, millainen objekti on. Kansaan kiinnittyy diskursseissa merkityksiä. Diskurssilla viitataan tietyn säännösten avulla tuotettuun lausumajoukkoon. Nämä säännöt eivät kuitenkaan ole pysyviä, vaan ne ovat sidottuina aikaan, paikkaan ja kulttuuriin. (Rantanen 1997, 15-17.)

Kansakunnan tai ihmisryhmän yhteistä elämäntapaa ja näkemystä maailmasta kutsutaan kulttuuriksi. Stuart Hall puhuu kulttuurista yhteisten merkitysten järjestelmänä, jolla maailmaan saadaan tolkkua. Nämä merkitykset ovat osa sitä materiaalista ja sosiaalista maailmaa, josta ovat syntyneet ne käytännöt, arvot ja uskomukset, mitkä tunnemme omaksemme. Kulttuuri on muodostunut ja vakiintunut aikojen kuluessa yhteisön sisäisessä vuorovaikutuksessa yhdessä eläen. Pysyvä asuinpaikka on varmistanut perinteiden jatkuvuuden, ja yhteinen kieli on ollut kommunikoinnin perusta. Kulttuuri antaa siihen samaistuville vastauksen kysymykseen, keitä me olemme suhteessa muihin, eli se antaa meille *identiteetin*. (Hall 2003, 85-90, 98-99.)

Saman kulttuurisen identiteetin jakavien ihmisten oletetaan myös keskenään olevan samanlaisia. Identiteetti toimii tällöin diskurssina, joka tuottaa tietoa kansalaisesta. Häneen liitetään tietynlaisia ominaisuuksia ja joitain muita piirteitä suljetaan samalla pois.

Hyvin tiukkarajaista ja vahvaa kulttuurista identiteettiä kutsutaan etnisyydeksi. Hall määrittelee etniseksi kansan, joka kokee oman kulttuurinsa perustuvan asuinpaikan, kielen ja ikiaikaisen yhteisen historiansa lisäksi myös vahvoihin ”suku- ja verisiteisiin”. Vaikka etnisyys ei tarkoita geneettisyyttä tai rotua, vaan kyseessä on kulttuurinen identiteetti, niin silti sen yhteydessä saatetaan korostaa myös väestön fyysisten piirteiden yhtäläisyyksiä. (Hall 2003, 92-93.)

Voimme samaistua myös uusiin merkityksiin, joita kansakuntaamme liitetään. Tiedotusvälineiden rooli symbolien ja representaatioiden tuottamisessa on yhä merkittävämpi. Media, kirjallisuus, taide, populaarikulttuuri ja monet muut tahot tuottavat historiallisia tapahtumia, kuvia ja rituaaleja, jotka esitetään yhteisinä kokemuksina, suruina, voittoina ja katastrofeina. Kollektiivisten kokemusten välityksellä saamme kansan jäsenenä olla ikäänkuin osallisia ja liittää oman elämämme kansakunnan kohtaloon. Euroviisujen ja jääkiekon MM-kilpailujen voitot ovat yhdistäneet meitä suomalaisiakin kansana. ”Torilla tavataan” -sanonta viittaa suomalaisten yhtenäisyyteen kyseisinä voitonhetkinä. Jaamme yhteisen voitontunteen.

Kansallinen identiteetti koetaan yhteisöön kuuluvilla niin samanlaiseksi, että koko kansalla oletetaan olevan samat luonteenpiirteet ja samankaltainen mielenmaisema. Vallalla olevia stereotyyppioita voi myös hyödyntää kulttuurien välisessä kanssakäymisessä. Itse olen laushtanut Venäjällä kiperässä tilanteessa ”Anteeksi, olemme suomalaisia”, jolla sain osakseni hyvät naurut ja ymmärtävän katseen. Hyödynsin näin Venäjällä kuulemani mukaan yleistietona pidettävää stereotyyppiä suomalaisista hieman yksinkertaisena ja hitaana kansana. Toisaalta Suomen tasavallan presidentti Sauli Niinistö siteerasi puheessaan valtakunnallisen maanpuolustuskurssin avajaisissa viime vuonna venäläistä sananlaskua: ”Kasakka ottaa sen, mikä on huonosti kiinni” (Niinistö 2014). Tässä hän tuli, kenties tahtomattaan, tukeneeksi stereotyyppiä venäläisestä epärehellisydestä.

4 VASTAKKAINASETTELUN PUHE

”He” edustaa ryhmää, johon en joko voi tai halua kuulua. Näkemykseni siitä, mitä tuossa ryhmässä oikein tapahtuu, on sen takia hämärä ja hajanainen. (Bauman 1997, 53.)

4.1 ”Kaljaa lasitornien katveessa”

Mikkosen blogissa vastakkainasettelun puheessa korostuvat erot yhtäläisyyksien sijaan sekä Venäjän räikeä ristiriitaisuus. Vastakkaisuutta korostava puhe on vertailevaa: Moskovaa verrataan Pietariin, Venäjää Suomeen, luontoa kaupunkiin, vanhaa uuteen, pakkasukkoa joulupukkiin ja venäläisiä patsaita suomalaisiin patsaisiin. Identiteetti tunnistetaan eron kautta, mutta erottautuminen jostain vaatii vastaparin, jotain mihin verrata (Hall 1999, 12-13). Vastakkaisuutta voi pitää työkaluna, jonka avulla ympäröivän maailman hahmottaminen tapahtuu (Bauman 1997, 54).

Tuhruisessa juottolassa kitataan kaljaa. Kävelen keskellä aurinkoista päivää muutaman metropysäkin päässä Moskovan ydinkeskustasta ja olen toisessa maailmassa. (Kaljaa lasitornien katveessa.)

Muutaman metropysäkin päässä Moskovan ydinkeskustasta avautuu toinen maailma. Rähjäinen juottola ja moderni keskusta lasitorneineen muodostaa suuren kontrastin. Moskova elinympäristönä näyttäytyy heterogeenisenä ja hierarkkisenä.

Kirkko keskellä rautatieasemaa? Moskovassa ihan helposti.

Nousin rappuset ylös Moskovan Valko-Venäjän rautatieaseman kakkoskerrokseen ja siellä seisoj kappeli. Marjapuuronpunainen pikkukirkko on pystytetty 60-vuotisen voiton kunniaksi fasisteista suuressa isänmaallisessa sodassa. Amen. (Kappas kappeli!.)

Mikkonen kyseenalaistaa kirkon erikoisen sijainnin keskellä asemahallia. Rivien välistä voi lukea, että se on älytöntä, mutta Moskovassa kuulemma ihan normaalia, suorastaan *helppoa*. Suomessa tämän tyyppinen järjestely ei tulisi

kuuloonkaan. Venäläisyys representoituu kyseisessä blogimerkinnässä hurskaana. Stuart Hallin (1999, 199) mukaan representaatiossa merkittävää onkin ilmiselvän viestin ohessa myös syvempi merkitys, joka piilee siinä, mitä kuvitellaan. ”Rivien välistä” löytyvä viesti, eli se, mitä ei sanota ääneen, on yhtä todellinen, kuin ilmiselvänä pidetty viestikin.

Kuva 5: Kirkko keskellä rautatieasemaa

Myös kuvat vahvistavat Venäjän ristiriitaisuutta. Rinta rinnan ortodoksikirkko ja arkinen asemahalli, pyhä ja arki, henki ja materia (kuva 5). Moskovan asemilla on kristallikruunuja, mosaiikkiteoksia ja hikisen kiireisiä ihmisiä. Juottoiloissa työttömällä on tylsää. Junaa odottavat ihmiset voivat pistäytyä kappeliin hiljentymään. Kaikki tämä kuvaa Venäjän ristiriitaisuutta.

Kokemukseni pääkaupungin metrosta ovat ristiriitaiset. Rakastan toinen toistaan mahtipontisempia asemia kristallikruunuineen ja neuvostoelämää kuvaavine mosaiikkiteoksineen. Sitten on vaunuun ahtautuva väentungos: kyynerpäitä ja hienhajua. (Suuri ja mahtava Moskovan metro.)

Vieraasta kulttuurista kirjoitettaessa on luonnollista, että eroavaisuuksia esitellään suhteessa johonkin tuttuun, jotta lukija ymmärtää ne. Lukijat ovat suomalaisia ja blogi on kirjoitettu suomeksi, joten Venäjää verrataan monessa tekstissä Suomeen. Tällainen vertailu tuottaa kuitenkin vastakkainasettelun puhetta, jossa helposti valikoituu oikea ja väärä puoli tai eroavaisuudet korostuvat.

Mikkonen on asunut ennen Moskovaan muuttoa Pietarissa ja hän vertaa Moskovaa ja Pietaria toisiinsa useissa eri blogikirjoituksissa. Moskova piirtyy stereotyyppisenä paikkana, joka on *sekava, ruma, kallis ja liian suuri*. Moskovalaiset ovat *ärsyttäviä* ja *Moskovassa puhutaan kummallisesti*. Toisaalta *Moskovassa saa olla rauhassa*.

Mikkonen kuitenkin pyörittää sanansa blogin puolivälissä, jolloin hän kirjoittaa Moskovasta jo pehmeämpään, silti vertailevaan, sävyyn.

Pietari oli muuttunut. Kaikki oli pienempää, harmaampaa ja likaisempaa. Metrossa oli väljää ja ravintoloissa yllättävän halpaa.

Pietari muuttuu etäisemmäksi samalla kun Moskova alkaa jo tuntua tutummalta. Mielikuvien Moskovasta on tullut arkipäivän kokemus. Mustavalkoinen suhde on täyttynyt harmaan sävyillä.

Muutama pietarilaiskaveri odotti minunkin jo muuttuneen enemmän. Hämmästeltiin, etten ollut vielä niin leuhka ja väliinpitämätön, mitä pääkaupunkilaiset yleensä ovat. Mitenköhän käy ensi kerralla? (Pietari, Moskova, Pietari.)

Tekstissä Moskovalaisia kuvataan *leuhkoiksi* ja *välinpitämättömiksi*. Kyseessä on Mikkosen ja hänen ystäviensä omaksumat stereotypiat Moskovalaisista. Toisaalta Mikkonen on alkanut nähdä harmaan sävyjä ja ymmärtää Moskovaa enemmän. Hänen henkilökohtaiset kokemuksensa kaupungista ovat muuttaneet hänen käsitystään sen asukkaista. Kuva kaupungista on muuttunut monipuolisemmaksi, stereotyyppiset ennakko-oletukset ovat haalistuneet ja tilalle on tullut enemmän neutraaleja arkikokemuksia.

Kuva 6: Moskovassa bajamajatkkin ovat juhlakunnossa

Paraatipaikalla kaiken pitää olla juhlakunnossa – myös bajamajojen. Punaisen torin kupeessa, Teatteriaukiolla kelpaa piipahtaa käymälässä. Ainakin ulkoisesti kaikki on näyttää olevan prameaa. (Bajamajojen estetiikkaa.)

Mikkonen on kiinnittänyt huomiota bajamajojen poikkeuksellisen prameaan ulkonäköön (kuva 6). Ulkokuoren on oltava viimeisen päälle kunnossa. Teksti vihjaa, että ”sisällä” ei välttämättä olekaan hyvä järjestys. Venäläinen kulttuuri vaikuttaa tekstin perusteella ulkokultaiselta.

Pohjoismaiseen makuun verrattuna venäläisen estetiikan erilaisuus tulee esiin ja korostuu teksteissä ja erityisesti blogiin valituissa itse kuvatuissa ja muista lähteistä lainatuissa kuvissa. Venäläinen kauneuskäsitys näyttäytyy koristeellisena, prameana ja yltäkylläisenä – suomalaisittain suorastaan mauttomana. Toisaalta läsnä on myös toinen ääripää: betoniset räjäiset rakennukset, sotilaat ja tyylien sekamelskat.

Venäjä näyttäytyy blogissa vahvojen mielipiteiden ja ääripäiden maana. Vastakkainasettelun puheessa korostuvat puhujan omat taustat, kulttuuri ja ikä,

jotka vaikuttavat näkökulman muodostumiseen.

Kulttuurintutkija Stuart Hallin mukaan identiteetti sijaitsee siirtymissä. Identiteetti muodostuu eroavaisuuksissa ja eron kautta. (Hall 1999, 11.) Näin ollen Venäjästä on loogista kirjoittaa juurikin suhteessa johonkin. Vertailevalle ja vastakohtien kautta aiheita käsittelevälle puheelle on syynsä ja ilman vertailun tuomia mahdollisuuksia on vaikea kirjoittaa monista Venäjää koskevista asioista – tai yhtään mistään.

Mikkonen kirjoittaa Venäjästä ja venäläisistä, mutta samalla hän tekemiensä valintojen kautta kirjoittaa myös itsestään. Suomalaisuus, Mikkosen oma kulttuurinen identiteetti ja elämäkatsomus tulevat näkyväksi erityisesti vastakkainasettelun puheessa. Erojen avulla myös suomalainen lukija voi hahmottaa Venäjän erilaisessa kulmassa. Toisaalta teksti on tarkoitettu juuri Mikkosen kanssa samaa kulttuuria edustavalle lukijalle.

Blogissa ei kuvailla venäläisiä henkilökohtaisella tasolla. Mikkonen ei jaa henkilökohtaisia kokemuksiaan, vaan pysyy persoonana etäisenä ja blogikirjoitukset esittelevät pääasiassa erilaisia tapahtumia, rakennuksia, juhlapäiviä, mielenosoituksia ja ravintoloita. Mikkonen myös varoo kirjoittamasta kärkkäästi esimerkiksi poliittisista teemoista. Hänen näkemyksensä ja arvonsa välittyvät kuitenkin rivien välistä. Mikkonen esimerkiksi esittelee erilaisia venäläisiä kasvisruokia ja kasvisruokaravintoloita. Ortodoksinen paastonajan ruokavalio sopii kasvisyöjälle hyvin. Mikkosen henkilökohtaiset arvot näyttäytyvät blogissa nykyaikaisina ja suvaitsevaisina.

4.2 Identiteetti ja toiseus

Vuosituhsien yhteinen historia ja traditiot liittävät kansat sukupolvien ketjuun ja erottavat ”meidät” ”muista”. Ulkopuolelle jäävät koetaan toisiksi, erilaisiksi ja vieraisiksi, ääritilanteissa vihollisiksi. Kansallista identifikaatiota voi näin vahvistaa vertaamalla omaa kulttuuria muihin ja representoimalla ”toisten” erityispiirteet

jonain yhtenäisenä jännitteitä luovana uhkana. (Hall 2003, 95-99.) Yhteentörmäyksiä syntyy, kun itsestä ja omasta kulttuurista poikkeava määritellään vähempiarvoiseksi. Toisen yhteisön tai kansan erilaisuutta hahmotetaan luomalla vastakohtia, kuten rikkaat ja köyhät, kristityt ja pakanat, tai vaikkapa suomalaiset ja venäläiset. Näin luodaan rajoja meidän ja muiden väliin, sen sijaan, että nähtäisiin yhteisiä ominaisuuksia. (Hall 1999, 116-121.)

Kun omaa kulttuurista identiteettiä vahvistetaan korostamalla ”meidän” ryhmään kuuluvien yhteisiä ominaisuuksia, niputetaan samalla vastakohtaiset ominaisuudet kuuluviksi ulossuljetulle joukolle. Toisin sanoen, kun me olemme järkeviä, nuo toiset ovat tunteellisia haihattelijoita, ja kun me olemme ahkeria ja sivistyneitä, ovat nuo toiset laiskoja ja uskomusten varassa eläviä. Oma ryhmämme asettuu vastakkain toisen, alistetun ryhmän kanssa, joka nähdään omien ominaisuuksiemme peilikuvana. Maailma jaetaan ”meihin”, jotka kuulumme siihen, ja ”toisiin”, jotka eivät kuulu. Perusteluna jaolle eivät ole merkitsevät tosiseikat, vaan rakennetut erot, jotka tunnistamalla voimme paremmin ymmärtää itseämme suhteessa tähän toiseen. (Hall 1992, 304-305.)

Stuart Hall perustelee symbolisten erojen hyötyä sillä, että rekisteröimällä erilaisuudet, on mahdollista antaa asioille merkityksiä. Valkoista ei voi olla ilman mustaa. eli merkitsevä asia on juuri näiden ominaisuuksien välinen ero. Kaksiosaiset vastakohtaparit, ääripäät, ovat yksinkertainen tapa tuottaa merkityksiä, jotka rakentuvat dialogissa ”toisen” kanssa. Tämä ”toiseksi” leimattu on merkityksen syntymisen kannalta olennainen. Harvoin nämä vastakohtat ovat kuitenkaan samanarvoisia, vaan yleensä napojen välillä on valtasuhde. Ongelmia tuottaakin se, kun eroavuuksia käytetään kohteen halventamiseen tai syrjinnän ja väkivallan perusteena. (Hall 1999, 152-155.)

4.3 Rasismi

Toiseus voi ilmentyä muun muassa rasismina. Laajasti ymmärrettynä rasismi on Hallin mukaan sosiaalista käytäntöä, jolla jaotellaan ihmisiä ja ihmisryhmiä biologisten tuntomerkkien perusteella ”rotuihin”. Rodullistamiseen kuuluu, että

ulkoisiin tuntomerkkeihin liitetään ominaisuuksia, jotka tosiasiallisesti eivät ole riippuvaisia biologisista, fyysisistä tai kulttuurisista seikoista. Hall käyttää nimitystä *rotusyrjintää ilman ”rotuja”*. Ulkoisista eroista ja piirteistä tulee merkityksenkantajia, jotka luonnollistetaan ja koetaan muuttumattomiksi. Ne vakiintuvat puhetapaan ja sosiaalisiin tilanteisiin ja niillä voidaan perustella erilaisia syrjimiskäytäntöjä yhteiskunnassa. Kun syrjimiskäytäntöjä ei kyseenalaisteta, vaan otetaan luonnostaan lankeavina, puhutaan viitteellisestä rasismista. Toiminta muuttuu ikään kuin normaaliksi käytännöksi ja arkiseksi arvojärjestykseksi. Ideologisenä diskurssina rasismia voidaan käyttää minkä tahansa ihmisryhmän luokitteluun. Näin esimerkiksi etnisyyden erilaisine kulttuureineen, kuulumisen vieraaseen kansallisuuteen tai vähempiarvoiseksi koettuun yhteiskuntaluokkaan, voi johtaa *rotusyrjintään ilman ”rotuja”*. (Hall 1992, 275-278, 296-306; 1999, 160-168.)

Normaalissa arjessa jopa tietoisesti rasismista irtisanoutuneet ihmiset saattavat kuitenkin tiedostamattaan toimia rasistisesti ja tuottaa sen seurauksena epätasa-arvoa (Rastas 2005, 74). Rajanveto toiseuttavan - jopa rasistisen - käytännön ja ei-rasistisen käytännön välillä on kuitenkin häilyvä. Miten kertoa vieraasta kulttuurista vertaamalla sitä itselle tuttuihin asioihin ja vetämättä rajaa meidän ja muiden välille? Merkitykset syntyvät eroavaisuuksissa.

5 TORAKKAPUHE

Russakka oli aikaisemmin yleinen asuinrakennuksissa ympäri Suomen. Nykyään se on pesiytynyt leipomoihin, ruokatavarakauppoihin ja ravintoloihin. Russakka haisee pahalle ja saattaa olla sottainen, muttei tee muunlaista vahinkoa. Russakat ovat yöaktiivisiä ja kaikkiruokaisia eläimiä, jotka juoksevat nopeasti. Russakka on sisätilojen torakoista tavallisin. (Sandhall 1993, 242.)

5.1 ”Siellä ihmiset on köyhiä ja heitä huijataan”

Torakkapuheen alla kirjoitettu sisältö korostaa Venäjän negatiivisia puolia. Blogissa torakkapuhe on usein shokeeraavaa ja ironista, mutta tyyliään toteavaa. Tekstissä ei mässäillä negatiivisilla asioilla, vaan ne todetaan kuivakkaasti. Diskurssi pitää sisällään myös huomioita venäläisten pätkähulluista, absurdeista tapahtumista ja ideoista.

Mikkonen muistelee blogissaan vuonna 2001 tekemäänsä ensimmäistä visiittään Moskovaan, jolloin hänet melkein ryöstettiin. Hän lainaa Ultra Bra -yhtyeen Moskova-nimisen kappaleen Venäjä-stereotyyppisiä toisintavia sanoja, jotka soivat hänen mielessään hänen tutustuessaan ensimmäistä kertaa oikeisiin torakoihin.

Illalla saavuin ”hotelliin”, jonka järjestö oli minulle varannut. Astuessani sisään toivoin, että se kestäisi pystyssä vielä yhden yön. Huoneessa sain jo muuta ajateltavaa, kun kohtasin elämäni ensimmäiset torakat. Ennen unen tuloa hyräilin mielessäni Ultra Bra:ta

Haluaako joku tietää jotain Moskovasta?

Siellä ihmiset on köyhiä ja heitä huijataan.

Monesta pahasta valitsevat kurjat kansalaiset.

Se joka on oikein viisas tai kiero

pääsee joskus toiseen maahan.. (Muistojen Moskova: Eka kerta.)

Teksti todistaa, että Mikkosella on ollut ensimmäistä kertaa Moskovaan matkustaessaan itselläänkin vahvoja ennakkokäsityksiä pääkaupungista. Teksti vahvistaa hänen sen aikaisia käsityksiään lukijalle. Hotelli olikin ”hotelli” lainausmerkeissä, se ei siis vastannut vieraan odotuksia. Traumaattinen kokemus

vei sanattomaksi ja Mikkonen käyttää sijaista tunnelmien tulkitsemiseen.

Venäläistä mielenmaisemaa esittelevään tekstiin Mikkonen on lainannut kuvia URALVTG -nimisestä blogista. Kuvissa nuori nainen poseeraa punaisessa mekossa räikeästi kuluneessa kerrostalon portaikossa, lipputankoon on kiinnitetty venäjän lipun lisäksi ortodoksinen risti ja valvontakamera, seksikkäitä alusvaatteita ja uskonnollista rekvisiittaa myydään vierekkäisissä kojuissa ja verryttelyasuinen mies pujottaa sormusta perinteiseen hääpukuun pukeutuneen naisen sormeen (kuva 7). Yhdessä kuvassa keski-ikäiset ihmiset kylpevät vaatimattomassa ilmalla täytetyssä uima-altaassa keskellä puistoa.

Länsimaisesta näkökulmasta katsoen kuvat tukevat vahvasti stereotyyppistä näkemystä Venäjästä. Kuvissa venäläiset voivat näyttäytyä mauttomina, tyyliittöminä ja välinpitämättöminä, antaen itsestään ristiriitaisen vaikutelman. Vastaanottajan viitekehyksestä riippuen samat kuvat voivat ilmentää myös rentoa suhtautumista asioihin ja kekseliäisyyttä.

Kuvilla on oleellinen ja tärkeä osa blogin tarinankerronnassa. Faircloughn mukaan kuvat ovatkin ensisijaisia, koska ne paljastavat tapahtumat ennen kuin mitään on kerrottu. Sanojen käyttäminen on jo eräänlaista tulkintaa, joka voi olla myös ristiriidassa kuvan viestin kanssa. (Fairclough 1997, 16-17.)

Kuva 7: Sulhanen pujottaa sormuksen morsiamen sormeen

Hääkuva on tulkittavissa monella tavalla. Yhtäältä verryttelyasuinen mies voidaan nähdä tyylittömänä junttina, hän ei ole osannut pukeutua tilaisuuden vaatimalla tavalla. Toisaalta asu voi olla Venäjällä trendikäs ja tietoisesti valittu. Asu on Adidas-merkinen, länsimainen ja ehkä jonkinlainen statussymboli. Suomalaisesta näkökulmasta kuvan tilanne näyttäytyy kuitenkin absurdina.

Venäläinen absurdius tulee näkyväksi myös muutamissa teksteissä. Moskovaa vaivaa *jokavuotinen nukkahyökkäys*, joka johtuu kaupunkiin istutetuista poppelipuista ja niiden kukkimisesta. Hyökkäystä vastaan on aloitettu toimenpiteet, joiden johdosta tilanne on hallussa noin sadan vuoden kuluttua. Mikkonen jättää sanomatta, että sata vuotta on aika pitkä aika ja toimenpiteet ovat tehottomia.

Teksti Putinin lehdistötilaisuudesta vahvistaa stereotypiaa Venäjästä maana, jossa palvotaan valtaapitäviä. Tunteet puolesta ja vastaan ovat voimakkaita.

V.V. Putinin lehdistötilaisuudessa vasta tajusin sen täysin. Tähän mieheen ei Venäjällä suhtauduta laimeasti – joko palvot tai et voi sietää.

Toista tuhatta toimittajaa Moskovasta ja Pietarista sekä ympäri Venäjää aina Vladivostokista Murmanskiin ja kaikki haluavat sanoa maan ehdottomalle valtiaalle oman viestinsä.

Jotkut näyttävät tulleen keisarin vastaanotolle. Yksi haluaa, että kirjanpitäjille luodaan oma merkkipäivä, toisen mukaan yksi Kuriilien saarista tulisi nimetä uudelleen Putinin kunniaksi ja kolmas pyytää presidentin lähettämään tyttärelleen synttäriionnittelut.

Sitten on ne suurkaupunkien asukkaat, jotka ovat valmiita vallankumoukseen. Hymy irvistetään esille, mutta silmistä näkee, että halveksinta on molemminpuolista.

Itse seurasin kaikkea hämmentyneenä. (Putin ja puinen penaali.)

Tekstin kieli on voimakkaan arvioivaa, vailla empatiaa. Lehdistötilaisuus näyttäytyy näytelmänä, jossa Mikkosella ei ole osaa – hän on hämmentynyt ulkopuolinen tarkkailija. Henkinen välimatka suomalaisen Mikkosen ja muiden lehdistötilaisuuteen osallistujien välillä vaikuttaa pitkältä. Toiset ovat hurmioituneita keisarinpalvonnasta, toiset *irvistelevät* ja *halveksuvat*.

5.2 ”Karvaiset miehet uivat suihkulähteissä”

Moskovasta löytyy baareja, joihin pääsee sisälle vain *pärstäkertoimella*. Sukupuolirooleja korostetaan räikeästi esimerkiksi lasten koulu-univormuissa, toisaalta osa opettajista pukeutuu liiankin seksikkäästi ja heidän pukeutumiseensa joudutaan puuttumaan. Desanttien päivänä *karvaiset känniset miehet* uivat suihkulähteissä, Moskovalaisia pidetään *leuhkoina* ja *välinpitämättöminä* ja Mikkosen asunnostakin löytyy torakoita.

Kuva 8: Tyttökisan kilpailujuliste

Pietarilaisen Nebar-nimisen baarin tyttökisaa esittelevä mainoskuva (kuva 8) tuntuu Mikkosen mielestä Moskovassa asuttujen kuukausien jälkeen *provinssin jutulta*. Mikkonen ei pelkää provosoida lukijaa, vaan pikemminkin haastaa lukijaa pohtimaan Moskovan ja Pietarin eroavaisuuksia. Olisiko Moskova Pietaria modernimpi kaupunki? Silti blogiin on päätynyt kuva vähäpukeisista naisista, joka vahvistaa Suomessa vallalla olevaa negatiivista stereotyyppiä venäläisestä naisesta.

Venäläisiä naisia leimataan huoriksi, kun he laittautuvat ja käyvät illanvietoissa kaupungilla. Venäläisnaisten ja jopa nuorien venäläistaustaisten tyttöjen huorittelu Suomessa on osa laajempaa venäläisnaisia leimaavaa puhe- ja ajattelutapaa. (Puuronen 2011, 88.)

Negatiivinen stereotyyppi humalaisista venäläismiehistä vahvistuu desanttien päivästä kertovassa tekstissä, jossa vodkalla marinoidut karvaiset miehet hortoilevat kaupungilla. Päivään liittyvät juhlallisuudet ja taiteilijan näkemys Gorkin puiston koristelusta (kuva 9) tukevat näkemystä venäläisten tapahtumien omaleimaisuudesta. Teksti paljastaa sen, että juhlinnan odotetaan aiheuttavan

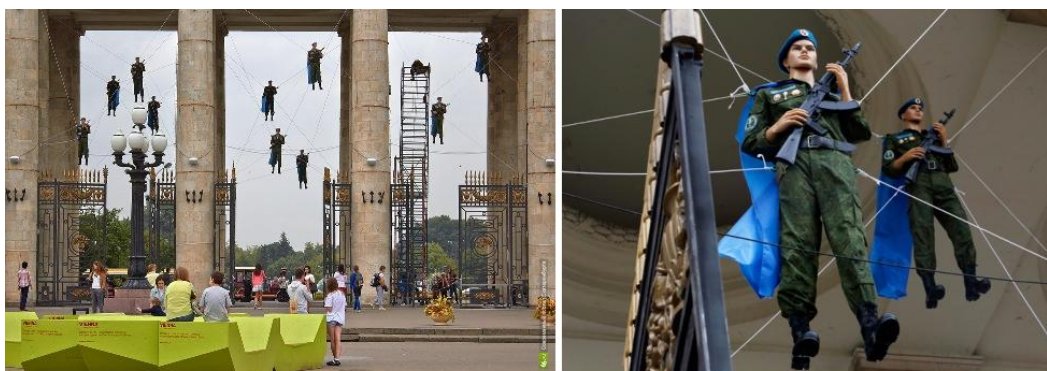
järjestyshäiriöitä, ehkä myös lisää kohuja.

On elokuun toinen päivä ja karvaiset miehet uivat suihkulähteissä. Pakettiin kuuluu vodka, vesimelooni ja siniraitaiset hihattomat.

Tänään juhlittiin maahanlaskujoukkojen eli desanttien päivää. Se tarkoittaa juopuneita raitapaitoja umpipäissään hortoilemassa kaupungilla aamu kymmenestä lähtien. Moskova oli varautunut juhlaan kahden tuhaten poliisin voimin.

Gorkin puisto oli yksi desanttien juhla-areena Moskovassa. Aikaan saatiin jo yksi kohu juhlapäivän aattona, kun taiteilijan näkemys puiston portin koristelusta univormuihin puettuilla mallinukkeilla ei miellyttänyt desantteja. Niinpä mallinuket siirrettiin pois ja puiston johtaja pahoitteli sitä, etteivät sinibaretit ymmärrä taidetta.

Desanttien tunnuslause ”Ei kukaan paitsi me” sai jäädä koristamaan porttia. (Umpikännissä univormussa.)

Kuva 9: Taiteilijan näkemys desanttien päivän koristelusta

Ylipäättään aineistossa persoonalliset kuvaukset venäläisistä naisista ja miehistä ovat marginaalissa. Venäläisistä puhutaan ryhmän edustajina, mutta yksityiskohtaisia saatikka henkilökohtaisia luonnehdintoja ihmisistä ei ole. Moskovalaisten arkielämän kuvaukset, kotiin, perheeseen ja työhön liittyvät aiheet olisivat antaneet vielä kattavamman kuvan venäläisistä ja mahdollisesti purkaneet stereotyyppistä kuvaa Venäjästä. Nyt ihmisten kuvaukset olivat ulkopuolisen katsojan huomioita. Blogi vaikuttaa olevan suunnattu ihmisille, jotka ovat tulossa käymään Venäjällä turisteina.

5.3 Kriittinen katse

Torakkapuhe käsittelee Venäjää ja venäläistä kulttuuria kriittisesti. Esimerkiksi Voitto fasismista -tekstissä Mikkonen kertoo voiton päivästä venäläisestä näkökulmasta. Tekstin loppuun hän on valinnut kuvan Pertti Jarlan Fingerpori-sarjakuvasta (kuva 11), jossa voitonpäivä ymmärretään suomalaisesta näkökulmasta väärin päivänä, jolloin kaupoista ei ole saatavilla voita. Tekstissä ovat läsnä sekä venäläinen, että suomalainen näkökulma, jotka ovat kulttuurisidonnaisia. Jää lukijan päätettäväksi, mitä mieltä olla sodan mahtipontisesta muistelusta, mutta tekstissä tarjotaan siihen kaksi vaihtoehtoa.

Suomalaiselle lukijalle voitonpäivä ja siihen liittyvät juhlallisuudet aiheuttavat ristiriitaisia, jopa vieraannuttavia tunteita. Venäjällä se on kuitenkin vuoden suurin ja tärkein juhlapäivä. Kaduilla hurrataan ohi ajaville tankeille (kuva 10) ja päivään liittyvää nostalgista mainosmateriaalia on nähtävillä katukuvassa. Venäjällä pidetään huolta siitä, että toista maailmansotaa ei unohdeta. Juhlallisuudet vahvistavat kansallista identiteettiä: jokaisella venäläisellä on yhden päivän ajan oikeus ylpeyteen suurvaltamenneisyydestä.

Kuva 10: Voitonpäivän paraati

Voitto fasisteista ja koko maailman pelastaminen natsismilta. Siinä pähkinänkuoressa Venäjän yhden tärkeimmän juhlan – voitonpäivän – sanoma.

Tämä on päivä, jolloin venäläiset pullistelevat ylpeydestä. Me vapautimme Euroopan ja kukistimme fasismia. Ja Putinin sanoin sitä ei saa unohtaa.

Paraateissa esitellään sotakalustoa ja ihmiset hurraavat. Lapset puetaan pieniin sotilaspukiuihin ja prenikkarivistöjä kantaville veteraaneille ojennetaan neilikoita. Harva tuntuu muistavan, että Neuvostoliiton miestappiot olivat toisen maailman sodan suurimmat ja suurin osa kuolleista oli siviilejä.

Kommunismia jälkeen ”suuri isänmaallinen sota” – kuten toista maailman sota Venäjällä kutsutaan – on yksi ainoista asioista, joka yhdistää monikansallista jättiläisvaltiota. Siksi siitä on otettava kaikki irti. (Voitto fasismista.)

Kuva 11: Pertti Jarlan *Fingerpori*-sarjakuva

Torakkapuhe voi osassa tekstejä olla tarkoitettu ironiseksi välikevennykseksi, mutta se omalta osaltaan vahvistaa Venäjästä valloillaan olevia negatiivisia stereotyyppioita. Torakkapuhe tarjoaa paljon konkreettisia esimerkkejä siitä, mikä kaikki Venäjällä on huonosti – tai ainakin erilailla, kuin Suomessa. On kuin Venäjästä ei voisi puhua mainitsematta ilmiselviä epäkohtia ja vikoja. Esimerkki tällaisesta kuluneista stereotyyppioista hyödyntävästä tekstistä on blogikirjoitus, jossa eritellään syitä, miksi Moskovaan ei kannata muuttaa.

Kukaan ei tunnu tykkävän pääkaupungista. Etenkään Pietarissa ei löydy juuri ketään, joka pitäisi julkisesti Moskovasta. Rohkaisevin kommentti pietarilaiselta kaveriltani meni tyylin ”voihan siellä vähän aikaa tehdä uraa, mutta sitten kannattaa nopeasti siirtyä muualle”.

Tässä syitä, miksei kannata lähteä Moskovaan.

1. Moskova on ruma.

Pietarin jälkeen kaikki maailman kaupungit ovat rumia. Näin se vain menee.

2. Moskova on kallis.

Moskova on kallis: monena vuonna se on jopa rankattu maailman kalleimmaksi kaupungiksi. Tosin metromatka maksaa vain ruplan enemmän kuin Pietarissa eli 28 ruplaa (noin 70 senttiä).

3. Moskova on liian suuri.

Moskovan seutu on 15 miljoonalla asukkaallaan Euroopan suurin ja maailman mittakaavassa sijalla 15. Totta, se on iso.

4. Moskovalaiset ovat ärsyttäviä.

Pääkaupunkilaiset ovat snobeja, epäkohteliaita ja röyhkeitä. Niillä on myös aina kiire jonnekin. Toisaalta ovat kuulemma usein sovittuun aikaan paikalla.

5. Moskovassa puhutaan kummallisesti.

Käytössä ovat esimerkiksi sanat *бордюр* ja *подъезд*. Kuunnelkaa, kun minä puhun venäjää ja sanokaa vasta sitten, kuka puhuu kummasti..) (Miksi Moskovaan on turha muuttaa?.)

Mikkonen kertoo Moskovan olevan ruma, mutta kehuu samalla Pietaria maailman kauneimmaksi kaupungiksi, joka sekin on venäläinen suurkaupunki. Moskova on *kallis* ja *liian suuri*, mutta toisaalta suomalaisittain metromatkat ovat siellä lähes ilmaisia. *Ärsyttävyydestään* ja *röyhkeydestään* huolimatta moskovalaiset ottavat toiset ihmiset huomioon esimerkiksi olemalla ajoissa tapaamispaikalla. Teksti asettuu laajentamaan stereotyyppisiä käsityksiä Moskovasta ja moskovalaisista. Niitä ei kumota, mutta niitä lievennetään tai selitetään. Mustavalkoinen näkemys saa harmaan sävyjä.

Torakkapuheesta huolimatta suomalaisen median ylläpitämät stereotyyppit eivät vahvistu blogissa. Esimerkiksi Venäjää ei esitetä turvallisuusriskinä tai vihollisena, toisin kuin suomalaisessa journalismissa usein tehdään. Aiheet ja niiden käsittelytavat ovat blogissa monipuolisempia ja avarakatseisempia, kuin suomalaisen valtamedian tavat käsitellä Venäjää. Blogi keskittyy rajauksen vuoksi lähinnä Moskovan alueeseen, eikä teksteissä käsitellä esimerkiksi Venäjän federaatioon kuuluvia muita tasavaltoja ja niiden erityispiirteitä.

5.4 Venäjä-viha suomalaisesta näkökulmasta

Suomalaisilla on ennakkoluuloja Venäjää ja venäläisiä kohtaan. Se luo erityisen viitekehyksen, joka vaikuttaa myös Venäjä-blogien kirjoittamisen, esittämisen ja lukemisen traditioihin.

Yhteisöillä on taipumus sulkea yhteisön ulkopuoliset ja vieraat pois keskuudestaan. Myös vieraiden yhteisöjen laajenemisen vastustaminen ja toisaalta oman tilan valtaaminen muilta on yhteisöille tyypillistä. Venäjä-vihalla vieraan vihana on Suomessa pitkät perinteet, mutta eri aikoina eri perusteet ovat määritelleet Venäjää kohtaan koettua vierautta. Genetiikka ei määrittele vierauden kokemusta, vaan siihen vaikuttavat esimerkiksi yhteinen uskonto, kieli, suku, hallitsija, asuinpaikka tai alueet. (Vihavainen 2013, 83.)

Venäläisviha ja venäläisten kohtaama rasismi perustuu rodullistamiseen. Venäläinen sanana ei viittaa enää rotuun, mutta käsitettä käytetään tietyn ihmisryhmän määrittelyssä. Sanalla venäläinen voidaan sanoa olevan tiettyjä kulttuurisia tai jopa fyysisiä ominaisuuksia, mikä joissain diskursseissa rodullistaa käsitteen. Rodullistavassa diskurssissa sana venäläinen koetaan luonnollisena ryhmänä tai rotuna ja tällöin esimerkiksi sosiaalisia ilmiöitä (esimerkiksi työttömyys) selitetään ominaisuuksilla (esimerkiksi laiskuus). Moni suomalainen ajattelee prostituutiota, hyökkäyshaluisuutta tai epähygieenisyyttä kuullessaan sanan venäläinen. (Puuronen 2011, 71.) Harvassa lienevät ajatukset vieraanvaraisuudesta, ystävällisyydestä tai luotettavuudesta. Rodullistavissa diskursseissa pyritäänkin perustelemaan venäläisten sulkeminen pois suomalaisten muodostamasta yhteisöstä (Puuronen 2011, 78).

Venäläisille on kansan keskuudessa annettu paljon erilaisia haukkumanimiä. Esimerkiksi ”ryssä”-sana kantaa mukanaan paljon painolastia. ”Ryssä”-sanon käyttö on rasistista, venäläisiä rodullistavaa ja halventavaa. Sanan käyttö heijastaa ja ylläpitää Suomessa vieläkin vallalla olevaa venäläisvihaa ja -pelkoa. (Puuronen 2011, 89.)

Sana venäläinen on neutraalimpi, kuin sana ”ryssä”. Vaikka sanaa venäläinen

voidaan käyttää rasistisesti, käytetään sitä myös ei-rodullistavissa puhetavoissa. Käsitteeseen liimaantuneet negatiiviset ja kielteiset merkitykset ovat ristiriidassa neutraalien ja positiivisten merkitysten kanssa, mikä voi aiheuttaa ongelmia. Suomessa onkin käynnissä jatkuva kamppailu venäläinen-käsitteen merkityksestä. (Puuronen 2011, 79.)

Venäjä ja sen politiikka on vuosisatojen mittaan herättänyt pelkoa, vihaa ja vastustusta eri syistä niin Suomessa kuin muuallakin Euroopassa. Valtion politiikkaa ei voi kuitenkaan samaistaa kansakuntaan eikä yksittäisiä ihmisiä voi syyttää suurista valtion poliittisista linjauksista. Usein kuitenkin näin on tapahtunut. Historiallisesti valtioiden väliset suhteet ovat määritelleet usein myös kansojen väliset suhteet (Vihavainen 2013, 297, 299). Näin ollen erityisesti politiikalla on suuri merkitys maiden ja kansojen välisiä suhteita muodostettaessa. Valtioon ja ihmisiin liittyvät käsitykset on kuitenkin tärkeää erottaa. (Lounasmeri 2011, 9.)

Venäjä-vihan - kansankielellä ”ryssävihan” - perinteet ovat Isovihan miehityskaudelta 1700-luvun alusta peräisin. Muun muassa kansanrunoudessa on kuvattu yksityiskohtaisesti venäläisten sen aikaisia julmuuksia suomalaisia kohtaan. Kansan keskuudessa herännyt venäjäpelko on sittemmin saanut uutta virtaa uusista sodista. ”Ryssäviha” on ollut suomalaisten keskuudessa ikään kuin satojen vuosien takaa periytyvä refleksi. Aina negatiivinen suhtautuminen venäläisiin kansakuntana ei ole kuitenkaan perustunut faktoille, vaan yksinkertaisesti ennakkoluuloihin ja tietämättömyyteen. Toisaalta venjävastaisuutta on lietsottu ja saarnattu Suomessa myös järjestelmällisesti esimerkiksi Akateemisen Karjala-Seuran toimesta 1920-luvulla. Sen toivottiin aikanaan edesauttavan kansan puolustustahtoa ja yhtenäisyyttä. (Vihavainen 2013, 13; 20; 37; 93-95.)

Venäjä- ja venäläisvastaisuus voi muodostua ongelmaksi Suomessa, jos ennusteet venäläisväestön lisääntymisestä käyvät toteen. Vuoteen 2050 mennessä venäjänkielisiä arvioidaan olevan Suomessa yhtä paljon, kuin ruotsinkielisiä tällä hetkellä – lähemmäs 250 000 (Rigatelli, 2013). Venäjänkieliset muodostavat jo nyt suurimman maahanmuuttajavähemmistön Suomessa (Miettinen 2012).

Suomen ja Venäjän suhteessa on myös havaittavissa erikoinen piirre: keskinäinen sympatia ja ystävyys on ollut ominaista pitkille kausille niin 1800-luvulla, kuin 1990-luvullakin (Vihavainen 2013, 312). Suomalaisten suhtautuminen Venäjään näyttää kaiken kaikkiaan olevan ristiriitaista.

6 NOSTALGIAPUHE

Nostalgia (kreik. Nostos = kotiinpaluu, algos = tuska), koti-ikävä, kotimaan kaipuu; ikävä, kaipaus (Aikio 2000, 440).

6.1 ”Vanhassa vara parempi”

Venäjä-kuva rakentuu blogissa myös nostalgiapuheeksi nimittämäni diskurssin keinoin. Nostalgiapuheessa ei sentään viitata koti-ikävään, vaan menneitten aikojen muisteluun.

Nostalgia on symbolista paluuta menneeseen, muistelua ja kaipuuta sinne takaisin. Epätäydelliseksi koettua nykyisyyttä paetaan menneitten aikojen tunnelmaan, jonka nostalginen näkemys muistaa kaikin puolin turvallisena ja hyvänä. Nostalgia on tyypillistä niin yksilö- kuin yhteisötasolla erityisesti silloin, kun eletään suurten muutosten aikoja, eikä vanhaan ole paluuta. (Knuutila 1994, 7-14.) Nostalgiadiskurssi näkyy blogissa sekä teksteissä että erityisesti sen lukuisissa kuvissa. Venäjä on historiallinen eikä menneisyys ole irrottanut siitä otettaan. Metroasemilla on nähtävillä neuvostoaikaisia mosaiikkitoita, joissa esiintyvät *aina niin uljaat ja iloiset neuvostotyöläiset*, ja Mikkonen esittelee paikkoja, joissa on läsnä vielä *neukkulainen mahtipontisuus*.

Kunniakkaan menneisyyden muistaminen näkyy esimerkiksi katujen, metroasemien ja muiden paikkojen nimeämisenä vanhojen sotaherrojen mukaan. Myös sodan sankareiden muistoksi vietettävät juhlat ovat mahtipontisia. Esimerkiksi joulukuun 5. päivänä vietettävä *puna-armeijan vastahyökkäyksen alkamisen päivä Moskovan alueen taistelussa* on vielä tänä päivänä suuren juhlan arvoinen.

Sankariteoista Moskovan alueen taisteluista neuvostosotilaille jaettiin 36000 kunniamerkkiä. Siinä saatiin yksi lisäprenikka rintaan jos toiseenkin. (Sankareita ja prenikoita.)

Tämän tapainen nostalgiapuhe vahvistaa kuvaa Neuvostoliiton arvonnoususta nyky-Venäjällä ja venäläisten kaipuusta suurvalta-aikaan. Nostalgia lajittelee muistoja ja tuottaa uusia merkityksiä ihmisen mielessä. Se toimii kaksijakoisesti suodattamalla pois epämiellyttävät asiat ja tulkitsemalla muistikuvat lohduksi ja mielihyväksi. Se voi edustaa myös ”ennen oli paremmin” -asennetta. (Kukkonen 2007, 15-17.) Sota-aikojen kollektiivinen muistelu voi vahvistaa kansakunnan yhtenäisyyttä ja isänmaallisuutta. Sen ylenpalttinen korostaminen ei kuitenkaan ole kaukana nationalistisesta kiihotuksesta. Nostalgiapuheessa venäläiset näyttäytyvät sotaa ihannoivana kansana.

Kuva 12: Juliste katukuvassa

Taistelun muistopäivää julistavan kuvan (kuva 12) viesti on ristiriitainen. Julisteessa uhkaavan näköinen ja hyökkäysasemissa oleva sotilas pitelee asetta. Kuva ei esitä rauhankyyhkyä. Se representoi mennyttä aikaa sotaishana, kuitenkin ihailtavana.

6.2 Hipstereiden nostalgiatripit

Nostalgiapuheessa mennyt aika ja nykyaika kuitenkin myös kohtaavat. Moskovan trendikkäät hipsterit juovat *posket lommolla* kotitekoisia limonadeja ja businessmiehet pelaavat vintagepelikoneilla *nostalgiapäissään*. Moskova itse asiassa näyttäytyy myös nykyaikaisena ja trendikkäänä paikkana – onhan retroilu muotia muuallakin ja tuttua myös Suomen katukuvassa. Moskovaan avataan uusia kasvisruokaan erikoistuneita ravintoloita ja ihmisiä innostetaan pyöräilemään rakentamalla uusia pyöräkaistoja. Menneisyys, nykyaika ja tulevaisuus näkyvät nostalgiapuheessa kaarena, jossa kaikki elementit ovat läsnä ristiriidatta samalla kertaa.

Menneisyyden läsnäolo ja sen ristiriidattomana näyttäytyvä suhde nykyaikaan siirtää yhteiseksi koetun historian myös uusille sukupolville. Nuoret kasvattavat juurensa tiukasti menneisyyteen, koska sitä uusinnetaan niin arjessa kuin juhlan hetkissäkin.

Kaljaa, säilykkeitä ja ruisleipää. Moskovan ydinkeskustassa loppukesällä avattu neuvostotyypinen ruokala *Kamtshatka* on yksi kaupungin vilkkain baari.

Neuvostoiskelmät raikuvat ja tiskiltä myydään parasta mitä suuri ja mahtava pystyi tarjoamaan: mäti- ja meetvurstileipiä, säilykeherneitä keitetyn kananmunan ja majoneesin kanssa, suolattuja tomaatteja ja kurkkuja, lihahyydykettä.. Palanpainikkeeksi itsepantua olutta tai vodkaa. Ja kaikki on Moskovan mittakaavassa naurettavan halpaa.

Moskovalaisnuorille paikan konsepti on kuitenkin eri maailmasta. Neuvostoretroilu on eksotiikkaa, jossa on mukana jotakin tutunomaista – autoradiosta kuultu klassikkosävelmä tai virttynyt muisto mummon kammarista. Neuvostoliitosta on tullut hassulla tavalla trendikästä – ja halpa olut maistuu aina. (Hipstereiden neuvostoretroilua.)

Menneisyyden ja nykyisyyden kohtaamisesta kertoo myös teksti vanhan suklaatehtaan uudesta elämästä *hipstereiden suosimana keskittymänä*.

Punatiiliset tehdasrakennukset ovat kiehtoneet aina. Nyt olen löytänyt myös Moskovan Tampereen: makeistehdas Punaisen Lokakuun eli Krasnyj Oktjabrin historiallisen miljöön.

Vanhasta suklaatehtaasta on tullut Moskovan hipstereiden keskittymä:

gallerioita, mediatoimistoja, design-putiikkeja ja muita luovan alan paikkoja täydennettynä hyvällä valikoimalla baareja ja klubeja. Ollaan siis kaukana Koskikeskuksesta. (Suklaatehtaan peurat.)

Menneitten aikojen miljööt ja symbolit johdattavat turvalliseksi koettuun tunnelmaan, lapsuuden tai nuoruuden kultaisiin aikoihin, jolloin kaikki oli parhain päin. Mikkonen muistelee teksteissään Moskovan olympiakisojen Mishka-nallea ja esittelee vanhan Ostankinon tv-tornia esittävän pienoismallinsa. Lisäksi blogissa kerrotaan paljon erilaisista neuvostoaikaisista ruoista ja juomista (kuva 13), jotka ovat tulleet uudelleen muotiin Moskovassa.

Vanhassa vara parempi, ainakin mitä tulee venäläiseen pakkausdesigniin. Neuvostoaikaiset pakkaukset tekevät kauppareissusta aikamatkan. Lähimarketista ei tosin löydy kuin muutama retrokäärö: pelmenipakkaus, tumma suklaalevy, makea maitotiiviste. (Retrokääröissä.)

Kuva 13: Pelmenit ja suklaa vintagekääröissä

Nostalginen on myös Helsingistä Moskovaan kulkeva Tolstoi-juna, josta löytyy tunnelmaa.

Kuinkakohan moni suomalais-venäläisen avioliitto on alkanut Tolstoi-junan jyskytyksestä? (Raiteet vievät Moskovaan.)

Kuva 14: Tetris-pelin aloitusnäyttö

Mikkonen nostaa myös esille oletettavasti monelle lukijallekin tutun Tetriksen nostalgisena elementtinä (kuva 14). Vaikka Venäjä tai Moskova olisi lukijalle vieras, löytyy sieltä myös jotain tuttua. Kuka ei olisi pelannut Tetristä pelin kulta-aikoina ja nähnyt erimuotoisia putoavia palikoita silmät suljetuinakin.

Venäläisten intomielisyydestä kertoo teksti avaruuseumeosta, jossa täytetyt avaruuskoirat ja -puvut esitellään *silmät palaen*. Nostalgia, menneisyyden muistaminen ja sen arvostaminen ovat venäläisille sydämenasioita.

Ensimmäinen avaruuskoirahan oli Laika. Sitten sinne lähetettiin kaksikymmentä muuta koiraa, mutta nämä täytetyt Strelka ja Belka olivat ensimmäiset, jotka palaisivat takaisin”, kertoo museon opasmummo silmät palaen.

Lisäksi museossa on ensimmäisen – ja monen muunkin – tekokuun eli sputnikin jäljennös, avaruusasema Mirin päämodulin jäljennös ja monta riviä hassuja avaruuspukuja. (Kosmonautti(ja).)

Kuva 15: Moskovan avaruuseumeo

Tekstistä huokuvat pehmeät arvot. Museo on kaikessa nostalgisuudessaan *hasu* ja kotikutoinen (kuva 15). Vanha avaruusteknologiavälineistö ja täytetyt koirat ovat museossa rinta rinnan. Venäjä näyttäytyy kulttuurina, jossa arvostetaan menneisyyttä ja aikaisempia saavutuksia.

7 SYMPATIAPUHE

Sympatia (kreik. Sympa'theia = myötätunteminen), myötätunto, toisen henkilön mielihyvän kokeminen omana mielihyvästä (myötäilo) tai tuskan ja mielihyvän mielihyvänä (sääli). (Aikio 2000, 595.)

7.1 ”Purkkiruokaa pikkulinnuille”

Torakoiden lisäksi Mikkosen blogista löytyy myös sympatiapuheeksi nimittämäni sisältöä. Sympatiapuhe käsittelee usein yksittäisiä ihmisiä ja tekoja sekä venäläiseen kulttuuriin sopeutumista. Sympatiapuhe piirtää kaunista kuvaa erityisesti venäläisistä ihmisistä. Mikkonen on kohdannut ystävällisiä naisia, jotka ovat pitäneet huolta venäläiseen tapaan hänen hyvinvoinnistaan.

Aluksi kukaan ruokalan tädeistä ei voinut ymmärtää, uskoa tai hyväksyä sitä, että minun lautaselleni ei lihaa tarvitse lusikoida. Yllättävä ongelmatilanne hoidettiin piilottamalla lihanpala lautaselle lusukkeen alle.

Varmistettuani useaan otteeseen, että keitto on pelkästään kasvisperäistä aloin syödä sitä tyytyväisenä. Kun lautaseni pohjalta löytyi kuin löytyikin lihanpalloja, ymmärsin, ettei alkusoppakaan ollut minua varten. ”Eihän tuota lihaksi voi sanoa, ne ovat niin pieniä palojakin”, vastasi keittolan täti itsevarmasti.

Pikku hiljaa vaatimuksiani alettiin ymmärtää, ja aloin tuntea itseni jopa etuoikeutetuksi. Näytti nimittäin siltä, että tädit kilpailivat siitä, kuka lisää eniten voinokareita makaroni- ja tattariannoksieni sekaan. ”Ethän sinä muuten tarkene ulkona.” (Muistojen Moskova: Piilotetut lihanpalat.)

Teksti säteilee lämpöä. Keittäjät ovat huolehtivia ja he adoptoivat muukalaisen totutun työrooliin kuuluvan rajan sisäpuolelle tarjoten hänelle ylimääräistä ystävällisyyttä. Kohtaaminen on yksityinen ja herättää positiivisia tunteita.

Mikkonen omaksuu venäläisiä tapoja ja kokeilee ennakkoluulottomasti kulttuuriin kuuluvia harrastuksia. Hän kertoo, että luistelusta on tullut hänelle uusi harrastus. Se on *hauskaa, tyylikästä, toimivaa, kompurointia*. Eläinkuosit pukeutumisessa ovat rantautuneet myös hänen omaan tyyliinsä ja päämäärättömästä *guljailusta* eli kävelemisestä on tullut myös hänelle mieluista. Venäläistä mielenmaisemaa kuvaa

hyvin lausahdus:

Kaikki on hieman vinksallaan, mutta lopulta kaikki menee – ja usein ihan hyvin (Venäläisestä mielenmaisemasta).

Kuva 16: Erilaisia lintujenruokintapurkkeja

Moskovassa pidetään myös pieneläimistä hyvää huolta. Lintuja ruokitaan omatekoisista purkeista (kuva 16) ja Gorkin puistossa on jopa automaatteja, joista saa ostaa eläimille ruokaa.

Jännin on silti puunkuoreen kiinni hakattu lintujen juomapaikka. Talvisessa pakkaskelissä se tuskin täyttää tehtävänsä, mutta jotakin hellyttävää siinä on. (Purkkiruokaa pikkulinnuille.)

Sympatiapuhe näyttää olevan sidoksissa puhujaan. Siinä korostuvat miellyttävät mielle yhtymät ja omakohtaiset kokemukset. Sympatiapuhe on henkilökohtaista ja puhujan luonne paljastuu puheessa. Sympatiapuhe on myös uskottavaa. Mikkosen kasvissyönti esimerkiksi on usean blogitekstin aiheena (kuva 17) ja myös Venäjä näyttäytyy tämän teeman alla sympaattisena paikkana, jossa kasvissyöjäkin pääsee taivaaseen – ainakin kerran vuodessa.

Elämme kasvissyöjän kulta-aikaa Venäjällä. Nyt puritaaneinkin vegaani löytää helposti ravintonsa Moskovassa.

”Ortodoksien suuri paasto” kieltää lihan ja kalan lisäksi munat ja maitotuotteet. Nykyään lähes jokainen ravintola tarjoaa näinä päivinä omaa paastomenutaan – niin amerikkalainen hampurilaispaikka kuin argentiinalainen pihviravintolakin.

Tämän lisäksi lähikaupankin hyllyt notkuvat vegaanisia tuotteita: soijapohjaista smetanaa, hummusta, jopa vegaanisia makkaroita. Näinä päivinä kelpaa olla kasvissyöjä.

Milloin paastoruosta tuli normi Venäjällä? Kyselytutkimuksen mukaan oikeaoppista, tiukkaa paastoa noudattaa noin 1 prosentti venäläisistä. Ravintoloiden ja kauppojen tarjonnan perusteella määrän luulisi olevan 20-kertainen.

Minä en valita. Melkein toivoo, ettei Kristus tänä vuonna nousisikaan kuolleista. Silloin paastonaika voisi vain jatkua ja jatkua. Amen. (Kausittaista kasvissyöntiä.)

Kuva 17: Paastoruokaa lihajalostamon tapaan

Myös venäläisten juomatottumuksia esitellään blogissa useassa eri tekstissä. Juomat poikkeavat kuitenkin totutusta, sillä vodka mainitaan koko blogissa yllättävän harvoin. Sen sijaan lukija saa yksityiskohtaista tietoa erilaisista limonadeista ja mineraalipitoisista terveysvesistä, joilla hoidetaan kaikki maha- ja suolistovaivat – jopa krapulat.

Kaikkein legendaarisin mineraalivesistä on Borjomi (Боржоми). Tämä kruusialaisten ylpeys oli Neuvostoliiton suosituin krapulajuoma. itse Juri Gagarin kerrotaan tilanneen sitä ensitöikseen palattuaan avaruuslennoltaan maankamaralle. (Vettä mineraaleilla.)

Sympatiapuheen alla julkaistu sisältö on kaikkein henkilökohtaisinta. Marginaalissa olevat venäläisten henkilöiden yksityiskohtaiset kuvaukset on kirjoitettu sympatiapuheena:

Itse lähdin paikalle ennakoimatta ilman lippua. Kaikki kuitenkin lutviutui venäläiseen tapaan. Kohtasin sattumalta hieman ottaneen miehen, joka myi ylimääräisen lippunsa kahdella ja puolella eurolla. Suomalaisethan ovat ystäväkansaa. (MM-kisaseivästelyä.)

Sympatiapuheella Mikkonen näyttää haluavan luoda suhteen lukijan ja Venäjän välille. Sympatiapuheella on mahdollista vaikuttaa lukijan tunteisiin ja lisätä Venäjän tuttuutta ja myötämielisyyttä Venäjää kohtaan. Venäjä näyttäytyy sympatiapuheessa inhimillisenä ja monipuolisena paikkana. Monipuolinen kuva Venäjästä lisää ymmärrystä kulttuuria kohtaan.

7.2 Erityinen matka

Venäläiset saunarituaalit kaikessa erilaisuudessaan aukeavat blogissa sympatiapuheen keinoin. Julkinen sauna on tarjonnut Mikkoselle unohtumattoman elämyksen:

Sitten alkaa riitti, jossa yksi mies liikuttaa kuumaa ilmaa pyyhkeellä vierivieressä kyyristeleviä hikisiä kylpijöitä kohti. Ähinä ja huokailu täyttää tilan, kun kuuma ilmavirta polttaa kehoja. Lopuksi kaikki kiittävät taputtaen kylvettäjä.

Niistä hatuista en viitsi edes mainita. (Kylpemistä Kristuksen syntymän alla.)

Sympatiapuheen voi nähdä tuottavan *positiivista toiseutta* (esim. Kyyrö 2014, 16-19). Esimerkiksi venäläinen saunakulttuuri näyttäytyy aineistossa yhteisöllisempänä, kuin suomalainen saunakulttuuri. Saunahatut ja muut riitit ovat suomalaisille vieras asia, mutta ehkä salaa toivomme, että omassa saunakulttuurissamme olisi jotain samankaltaista yhteisöllisyyttä löylyissä vaikenemisen ja itseen käpertymisen sijaan. Pitkään Moskovassa asunut toimittaja Anna-Lena Laurén on kirjoittanut toivovansa suomalaisten ottavan vaikutteita joistakin venäläisistä piirteistä. Kyky

olla antelias ja armelias ovat näistä tärkeimmät. (Laurén 2012, 73.)

Teksti metromatkasta kertoo Mikkosen aikahypystä menneisyyteen. Matka on tuntunut erityiseltä ja myös viereen istunut mummo on huomannut sen erityisyyden ja haluaa jakaa huomionsa vierustoverinsa kanssa:

Istuin metroon ja kesti hetken ennen kuin tajusin eron. Missään ei ollut mainoksia.

Metromatvani oli tyylikäs paluu Neuvostoliittoon: jousitetut nahkapenkit, kirkkaankeltaiset tapetit, puiset ikkunankarmit ja kielomaiset lamput.

Viereeni istunut mummo huomasi sen heti ja lausui haltioituneena: ”Vanha vaunu!”. Tällaisia ne olivat kuulemma ennen, paitsi yleensä kirkkaanvihreitä.

Matkani tuntui erityiseltä, eivätkä silmät harhailleet mainosteksteissä. (Retrometron kyydissä.)

Arjen yhteisöllisyys ja yhdessä kokeminen tulevat näkyväksi tekstissä. Katsekontaktin välttelyn sijasta metrossa jutellaan vierustoverille, syyksi riittää totutusta poikkeava metrovaunu.

Torakatkaan eivät saa Mikkosta luovuttamaan, vaan hän päättää jäädä vielä asumaan kodiksi muuttuneeseen asuntoonsa.

Torakoita listiessäni olen monesti miettinyt, miksi juuri ne herättävät niin paljon inhoa ja häpeää. Kärpänen tai muurahainen kun ei tunnu hetkauttavan ketään. (Torakat: 1 – Erkka: 0.)

Miksi juuri torakat herättävät ihmisissä inhoa? Entä miksi juuri venäläiset tuntuvat suomalaisista niin vierailta? Tuttu kärpänen on ötökkä siinä missä vieras torakkakin. Venäjän vieraus muuttuu blogin loppua kohden tuttuudeksi.

Maahanmuuttojournalismia tutkineen Karina Horstin mukaan maahanmuuttajista kirjoitetaan myös positiivisissa yhteyksissä. Tällöin erityisesti niin sanottu erilaisuuden riemu ja eksotiikka ovat keskiössä. Tiedotusvälineillä on merkittävä rooli stereotyyppien ja toiseuden ylläpitäjänä eksotiikan kautta. Usein positiivisessa valossa kirjoitetut jutut luovat *turvallista toiseutta*, eräänlaisen kuplan,

jonka sisällä vieraaseen kulttuuriin on turvallista tutustua etäältä. (Horsti 2002, 123-124.) Samanlaisena turvallista toiseutta ylläpitävänä kuplana voi myös pitää blogia, joka käsittelee vierasta kulttuuria. Tietokoneen äärellä istuvan lukijan ei tarvitse kohdata koko Venäjää yhdellä kertaa, vaan se tarjoillaan sopivina annoksina yksi blogiteksti kerrallaan – turvallisesti.

8 DISKURSSIT SEKAISIN

Se tosiasia, että kaikki tavat tuottaa järjestystä ovat määritelmällisesti osittaisia ja rajallisia, ei tarkoita, että ne olisivat epätosia: osittainen tieto ei ole väärää tietoa – se ei vain ole absoluuttista. (Dyer 2002, 46-47.)

8.1 Sympaattiset torakat

Tekstit voivat edustaa useaa eri diskurssia samanaikaisesti. Aineistossani tämä on enemmän sääntö, kuin poikkeus. Venäjä representoituu kaoottisena, sisältäen monipuolisia ja keskenään ristiriitaisia elementtejä samanaikaisesti.

Esimerkiksi jo toisessa julkaisemassaan blogipostauksessa Mikkonen kirjoittaa *neukkulaisesta mahtipontisuudesta* ja kertoo, miten Pietari näkyy Moskovassa. Teksti edustaa nostalgia- ja vastakkainasettelun puheita samanaikaisesti.

Mielenkiintoinen vastakkaisia sympatia- ja torakkadiskursseja saamaan aikaan edustava teksti kertoo gruusialaisesta ravintolasta. Teksti on otsikoitu: *Kurjaa, parempaa, gruusialaista*. Kurja-sana viittaa ravintolan nimeen, *Gurija*, joka ei kuitenkaan ole Mikkosen mukaan enne. Ravintola on käyttänyt samoja posliiniastioita vuodesta 1987 ja Mikkonen toteaa, että samoilla astioilla mennään vielä toisetkin 25 vuotta. Ruoka on rasvaista ja ravintolan sisustuksena toimii täytetyt eläinten päät ja kettinkiin kahlittu täytetty karhu. Tupakka käryää, mutta narikasta löytyy ystävällinen mummo. Aito gruusialainen ruoka on Mikkosen mukaan erittäin maukasta ja edullista. Torakkapuheeseen kääritty ravintolasuositus ja sympatiapuheena tulkitsemani maininta mummosta on mielenkiintoinen todiste tekstien ristiriitaisuuksista. Myös oman kokemukseni mukaan Venäjä on ristiriitaisuuksien maa ja blogi onnistuu tuomaan sen esille hyvin.

Gorkin puistoon on perustettu pääsiäisenä viiden päivän ajaksi valtava tekouimaranta (kuva 18), jonne on tuotu hiekkaa ihmisten iloksi puolitoista tonnia.

Teksti edustaa samanaikaisesti torakkapuhetta absurdiudellaan, mutta toisaalta sen herättämiä sympatiatunteita ei voi kieltää. Tarkoitus on hyvä – kukapa nyt ei nauttisi hiekkarantaelämästä alkukesästä.

Kuva 18: Hiekkaranta Gorkin puistossa

Kaurismäen veljesten neuvostoajoista inspiraatiota ammentavasta helsinkiläisestä Cafe Moskvasta (kuva 19) kertova teksti edustaa jopa kolmea eri diskurssia samanaikaisesti. Tekstissä on läsnä vastakkainasettelun puhe, nostalgiapuhe ja torakkapuhe samaan aikaan.

Kellastuneet röyhelöverhot, punaiset plyysikalusteet ja kelmeät loisteputket. Kafe Moskva on kuin alkuillasta pöytään unohtunut juomasekoitus, jonka humalikko kaataa vaivihkaa kurkkuunsa.

Kaurismäen veljesten lähes kaksikymmentä vuotta sitten avaama kapakka on yksi Helsingin viileimmistä. Moskovan keskustaan vastaavanlaista neukkuajan ilmentymää tuskin voi kuvitella. Konsepti ei sytytä venäläisiä, vielä.

Kafe Moskva tarjoilee vodkaryyppyjä Alla Pugatshovan säestämänä. Pysähtyneisyys ja kuviteltu neuvostotunnelma viehättävät. Suuressa ja mahtavassa Sosialististen neuvostotasavaltojen liitossahan kaikki oli ilmeisen toisin. (Moskova Helsingissä: Кафе Москва.)

Kuva 19: Cafe Moskova Helsingissä

Marginaalikahtilan kuvaaminen kaupungin *viileimmäksi* nostaa tekstissä neuvostokulttuuria jalustalle. Tekstin viesti on kuitenkin ristiriitainen. *Pysähtyneisyys* ja kahvilan vertaaminen väljähtyneeseen drinkkiin eivät mairittele illanviettopaikkaa. Sen erityisyyden ymmärtävät vain ne, jotka arvostavat erikoista, joskin kuviteltua tunnelmaa. Nostalgisessa kahvilassa on jotain luotaantyyntävää ja epämääräistä, mutta silti kiehtovaa ja sympaattista.

8.2 Kaoottinen maailma

Vieraasta kulttuurista kirjoittaminen tuottaa paradoksaalisen tilanteen. Jos korostetaan liikaa positiivisia puolia ja eksotiikkaa, teksti ei ole uskottavaa, mutta se ylläpitää silti toiseutta (Raittila 2007, 12). Toisaalta erojen ja negatiivisten asioiden korostaminen tuottaa myös toiseutta, jopa rasisia käytäntöjä. Neutraalin tekstin tuottaminen, jossa vieras kulttuuri on luontevasti samanarvoinen oman kulttuurimme kanssa, on haastavaa. Journalistisilta teksteiltä tällaista neutraaliutta tai ”normaalijournalismia” voi vaatia, jolloin vieraat kulttuurit esitetään erillisjuttujen sijaan luontevissa yhteyksissä samanarvoisina oman kulttuurimme kanssa (Raittila 2007, 12). Blogi sen sijaan on yksityisen ihmisen henkilökohtainen ja persoonallinen tuotos ja tällöin sillä on erivapaudet journalistisiin teksteihin verrattuna. Siltä ei tarvitse vaatia neutraalia lähestymistä aiheeseensa.

Kaiken kaikkiaan Mikkosen blogi antaa Venäjästä monipuolisen kuvan. Eri diskurssien samanaikainen läsnäolo lisää tekstien uskottavuutta, ne on helppo nähdä realistisina, sillä todellisuuskin koostuu monenlaisista näkemyksistä ja rakennuspalikoista. Esimerkiksi torakkapuheen läsnäolo on tärkeä lisä blogissa, ilman sitä lukijan voisi olla vaikea luottaa lukemaansa. Blogi antaa kuitenkin lukijalle mahdollisuuden muodostaa itse oma kuvansa Venäjästä tarjoilemalla maasta tietoa eri näkökulmista. Teksteissä tunnutaan osoittavan luottamusta lukijaan esittelemällä negatiivisia puolia ja ”torakoita”. Tekstit eivät kuitenkaan sorru vakuutteluun tai yritä puhua lukijaa puolelleen, vaan ne kuvaavat ympäröivää todellisuutta sellaisena, kuin Mikkonen sen kokee. Kansakunta on aina näkijänsä ja kokijansa luomus, kuvitteellinen yhteisö (Bauman 1997, 212).

Maailma on monimutkainen, kaoottinen ja kerroksellinen paikka, josta selon saaminen on mahdotonta. Absoluuttista totuutta mistään kansakunnasta ei ole olemassa. ”Todellisuuden kukoistavaa ja kuhisevaa valtavaa sekaannusta” ei voi korvata järjestyksellä (Dyer 2002, 47).

9 POHDINTA

Tässä tutkimuksessa olen selvittänyt diskurssianalyysin keinoin, millaisena näyttäytyy Venäjä-kuva blogissa, jota kirjoittaa Moskovassa asuva suomalainen. Olen löytänyt aineistostani neljä päädiskurssia, jotka ovat vastakkainasettelun puhe, torakkapuhe, nostalgiapuhe ja sympatiapuhe. Jokainen puhe rakentuu omien erityispiirteidensä varaan representoiden Venäjää ja venäläisiä ristiriitaisena ja monipuolisena maana ja kansana.

Toiseuden ja ”me vastaan muut” -ajattelun teemat ovat ikiaikaisia. Vierasta maata ja sen kansaa ei voi kuitenkaan koskaan pitää stereotyyppisen mustavalkoisena, vaan se on laaja, monipuolinen ja alati muuttuva. Venäjä – entinen imperiumi, jossa asuu yli sata etnistä ryhmää ja joka ulottuu yhdelletoista aikavyöhykkeelle – on hyvä esimerkki siitä, että yhtenäinen kansa on vain kuviteltu yhteisö. Sen voi yrittää kesyttää määritelmin ja stereotyypein, mutta se livahtaa silti aina karkuun jostain yllättävästä kolosta.

Ei ole kuitenkaan täysin merkityksetöntä, miten tuota kuviteltua yhteisöä kuvaamme. Media tarjoaa yhden näkökulman naapurimaastamme, tutkijat, kirjailijat, taiteilijat ja bloggarit ehkä toisen. Muodostaessamme mielipidettä maasta ja sen kansasta meillä olisi hyvä olla käytettävissämme monia erilaisia lähteitä, ei pelkästään yleiset vanhentuneet näkemykset tai kapea-alainen konflikteihin painottuva uutisointi. Venäjakeskusteluun kaivataan moniäänisyyttä ja totutuista tavoista ja uutiskynnyksistä poikkeavia lähestymistapoja. Mitä me loppujen lopuksi tiedämme 2000-luvun venäläisistä?

Mikkosen teksti ja sen tarkka analysointi avasi omankin mieleni sopukat. Olen löytänyt vastauksia sille, miksi Venäjä minua kiinnostaa. Venäjällä voimakkaasti läsnä oleva historia ja nostalgia ja se, että nuoretkin ovat kiinnostuneita menneisyydestään, saa kulttuurin näyttäytymään minulle omaleimaisena ja persoonallisena. Olen alkanut pohtia, olemmeko me suomalaiset erkaantumassa omista juuristamme. Meidänkin pitäisi muistaa välillä katsoa taakse ja selvittää, mistä olemme tulleet.

Valitsemani diskurssianalyysi tutkimusmetodinä oli haastava. Metodi on väljä ja siihen tulee rakentaa omat raamit ennen työn varsinaista aloittamista. Kirjoittamani analyysikysymykset ohjasivat työskentelyäni alkuvaiheessa vahvasti, mutta loppua kohden jätin ne vähemmälle huomiolle. Vaatii myös rohkeutta analysoida yksityisihmisen kirjoittamaa sisältöä diskurssianalyttisesti. Toisaalta metodi osoittautui toimivaksi aineistoni kaltaisen sisällön analyysissä. Diskurssianalyysin keinoin saadut tulokset tuskin ovat toistettavissa yhtä hyvin, kuin jonkin toisen systemaattisemman analyysimetodin tulokset. Ne ovat kuitenkin eräänlainen ajankuva, tässä ja nyt tapahtuvaa tietoa.

Venäjää käsitteleviä sosiaalisen median sisältöjä ja verkkokeskusteluja on tutkittu liian vähän. Jatkotutkimusaiheita voisi löytää eri blogien lisäksi myös keskustelupalstojen Venäjä-kirjoittelusta. Mielenkiintoista olisi esimerkiksi selvittää, miten viimeaikojen muutokset Venäjän ja EU:n suhteissa ovat heijastuneet suomalaisten verkkokeskusteluihin. Henkilökohtaisesti kiinnostuin tutkimusmielessä Mikkosenkin blogiinsa URALVTG-nimisestä blogista lainaamista venäläisistä valokuvista ja meemeistä, jotka ovat länsimaisesta näkökulmasta toinen toistaan erikoisempia. Näiden länsimaihin suunnattujen alkuperältään venäläisten meemien tutkiminen esimerkiksi semioottisesta näkökulmasta olisi erittäin mielenkiintoista. Toisaalta diskurssitutkimuksen voisi ulottaa käsittelemään esimerkiksi Venäjää koskevia televisio-ohjelmia. Millaisessa valossa Yleisradion Suomi on venäläinen -ohjelma Venäjää käsittelee, millaisesta kuvastosta koostuvat Venäjää koskevat televisiouutiset tai miten suomalais-ugrilaiset kansat on esitetty Ville Haapasalon 30 päivää -ohjelmasarjassa?

Venäjääihteisten blogitekstien diskursiivisen muotoutumisen tutkiminen oli omankin työskentelyni kannalta hedelmällistä. Näin aineiston lisäksi myös oman Venäjää käsittelevän videoblogini uusin silmin ja huomasin, että esimerkiksi torakkapuhe on vahvasti läsnä myös itse tuottamassani sisällössä. Esittelin videoilla peräti kahteen kertaan venäläisten hostellien likaisia pyyhkeitä ja reikäisiä lakanoita. On tärkeää tiedostaa se, että tekstien vastaanottaja tulkitsee sisältöä omasta kulttuuristaan käsin ja sitä omiin kokemuksiinsa peilaten. Blogini videossa mielenkiintoisina yksityiskohtina pitämäni reikäiset venäläiset lakanat voivatkin näyttäytyä suomalaiselle lukijalle vastenmielisinä ja etäännyttävinä vahvistaen

negatiivista stereotypiaa venäläisistä likaisena kansana. Videolla nauramme ystäväni kanssa liinavaatteille ja itselleni on selvää, että likaiset lakanat ovat osa kiehtovaa reissukokemusta. Videolla olen halunnut jakaa blogin seuraajien kanssa itselleni mukavan kokemuksen. Nauran vieläkin katsoessani videon. Nauraisinko, jos hostelli olisi ollut korkeatasoisempi ja lakanat reiättömät ja pyyhkeet puhtaat?

Kuva 20: Kuvausytys Normalna-blogini videosta

Toivoakseni annoin lakanavideoilla totuudenmukaisen kuvan Venäjän halvimmista hostelleista: ne ovat likaisia, mutta se ei haittaa, vaan ainoastaan naurattaa. Suomalaisen katse pureutuu usein helposti Venäjällä epäkohtiin ja *torakoihin*. Ne ovat totutusta poikkeavia uusia kokemuksia. Itselleni ne ovat reissujeni suola.

Sisällöntuottaminen mihin tahansa mediaan olisi tärkeää tehdä tiedostaen. Se, mitä sanomme – tai mitä jätämme sanomatta – on merkityksellistä. Toisaalta henkilökohtaisesti toivon sisällöntuottajilta myös rohkeutta sanoa ja kuvata maailmaa niin kuin *he* sen näkevät. Toisen silmin nähty maailma tuo uusia näkökulmia. Se voi jopa rikkoa ennakkoluuloja.

Painetut lähteet

Aikio, Annukka (toim.) 2000: Uusi sivistyssanakirja. Helsinki. Kustannusosakeyhtiö Otava.

Bauman, Zygmunt 1997: Sosiologinen ajattelu. Tampere. Vastapaino.

Dyer, Richard 2002: Älä katso! Seksuaalisuus ja rotu viihteen kuvastossa. Tampere. Vastapaino.

Fairclough, Norman 1997: Miten media puhuu. Tampere. Vastapaino.

Haavisto, Ilkka 2015: Turvallisuudentunne horjuu. Venäjä ja terrorismi huolettavat suomalaisia. Teoksessa Ken on maassa jämäkin? EVAn Arvo- ja asennetutkimus 2015. Helsinki. Taloustieto Oy.

Hall, Stuart 1992: Kulttuurin ja politiikan murroksia. Tampere. Vastapaino.

Hall, Stuart 1999: Identiteetti. Tampere. Vastapaino.

Hall, Stuart 2003: Kulttuuri, paikka, identiteetti. Teoksessa Erilaisuus. Toim. Mikko Lehtonen & Olli Löytty. Tampere. Vastapaino. s. 85-128.

Haukkala, Hiski 2012: Ne jyrää meitin? Suomalainen tutkimusuutisointi ja Venäjä. Teoksessa Journalismikritiikin vuosikirja 2012. Media & viestintä 1/2012. Toim. Johanna Vehkoo. Tampere. Journalismin, viestinnän ja median tutkimuskeskus. s. 118-122.

Heinonen, Ari & Domingo, David 2011: Blogit journalismin muutoksen merkinä. Teoksessa Journalismi murroksessa. Toim. Esa Väliaverronen. Helsinki. Gaudeamus Helsinki University Press. s. 68-87.

Horsti, Karina 2002: Maahanmuuttojournalismi – välivaihe monikulttuuriseen journalismiin. Teoksessa *Etnisyys ja rasismi journalismissa*. Toim. Pentti Raittila. Tampere, Tampere University Press. s. 109-127.

Hymes, Dell 2010: A Perspective for Linguistic Anthropology. Teoksessa *Journal of Sociolinguistics* 14/5. Oxford. Blackwell Publishing Ltd. s. 569-580.

Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero 1993: *Diskurssianalyysin aakkoset*. Tampere. Vastapaino.

Jokinen, Arja & Juhila, Kirsi & Suoninen, Eero 1999: *Diskurssianalyysi liikkeessä*. Tampere. Vastapaino.

Knuuttila, Seppo 1994: *Tyhmän kansan teoria. Näkökulmia menneestä tulevaan*. Helsinki. Suomalaisen kirjallisuuden seura.

Kukkonen, Pirjo 2007: Nostalgian semiosis. Teoksessa *Nostalgia. Kirjoituksia kaipuusta, ikävästä ja muistista*. Toim. Riikka Rossi & Katja Seutu. Helsinki. Suomalaisen kirjallisuuden seura. s. 13-50.

Kyyrö, Jere 2014: Mannerheim toisin silmin. Toiseus, ritualisaatio, symbolit ja yhteisö Suomen marsalkka -mediakiistassa. Teoksessa *Lähikuva* 3-4. Turun elokuvakerho ry:n jäsenlehti. Tampere. s. 8-21.

Laaksonen, Salla-Maaria; Matikainen, Janne & Tikka, Minttu 2013: Tutkimusotteita verkosta. Teoksessa *Otteita verkosta. Sosiaalisen median tutkimusmenetelmät*. Toim. Salla-Maaria Laaksonen, Janne Matikainen & Minttu Tikka. Tampere. Vastapaino. s. 9-33.

Lassila, Jussi 2010: Kun kätkeyty agenda onkin paljas: Putin-nuorten poliittinen viestintä ja kriittisen diskurssianalyysin haasteet. Teoksessa *Suuri ja mahtava metodologia? Lähestymistapoja Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimukseen*. Toim. Elina Viljanen, Kaarina Aitamurto, Jussi Lassila & Anna-Maria Salmi. Helsinki. Edita. s. 179-205.

Laurén, Anna-Lena 2012: Näin naapurissa. Suom. Anu Koivunen. Teoksessa Maailman paras maa. Toim. Anu Koivunen. Helsinki. Suomalaisen kirjallisuuden seura. s. 66-73.

Lounasmeri, Lotta 2011: Lähellä, mutta niin kaukana? Suomalaisen Venäjä-kuvan äärellä. Teoksessa Näin naapurista. Median ja kansalaisten Venäjä-kuvat. Toim. Lotta Lounasmeri. Tampere. Vastapaino. s. 7-15.

Ojajarvi, Sanna & Valtonen, Sanna 2011: Karhun ja kassakoneen naapurissa: Journalismin ja kansalaisten Venäjät. Teoksessa Näin naapurista. Median ja kansalaisten Venäjä-kuvat. Toim. Lotta Lounasmeri. Tampere. Vastapaino. s. 19-67.

Pietikäinen, Sari 2000: Discourses of Differentiation. Ethnic Representations in Newspaper Texts. Jyväskylä. University of Jyväskylä.

Puuronen, Vesa 2011: Rasistinen Suomi. Helsinki. Gaudeamus Helsinki University Press.

Raittila, Pentti 2004: Venäläiset ja virolaiset suomalaisten Toisina. Tapaustutkimuksia ja analyysimenetelmien kehittelyä. Akateeminen väitöskirja. Tampere. Tampereen yliopisto.

Raittila, Pentti 2007: Etnisyyttä koskevien tekstien tulkintaa kouluissa ja keskusteluryhmissä. Teoksessa Keskusteluja etnisyydestä mediassa. Suomalaisten, maahanmuuttajien ja tutkijoiden tulkintoja. Toim. Pentti Raittila. Tampere. Tampereen yliopisto. s. 11-52.

Raittila, Pentti 2011: Venäjä kansalaismielipiteessä. Teoksessa Näin naapurista. Median ja kansalaisten Venäjä-kuvat. Toim. Lotta Lounasmeri. Tampere. Vastapaino. s. 125-168.

Rantanen, Elina 1997: Suolatut säkeet. Suomen ja suomalaisten diskursiivinen muotoutuminen 1600-luvulta Topeliukseen. Helsinki. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Rastas, Anna 2005: Rasismi. Oppeja, asenteita, toimintaa ja seurauksia. Teoksessa Suomalainen vieraskirja. Kuinka käsitellä monikulttuurisuutta. Toim. Anna Rastas, Laura Huttunen & Olli Löytty. Tampere. Vastapaino. s. 69-116.

Rettberg, Jill Walker 2014: Blogging. Chichester. Polity Press.

Rummakko, Sanna 2002: Inkeriläisten paluumuuttajien syrjäytyminen television ajankohtaisohjelmissä. Teoksessa Etnisyys ja rasismi journalismissa. Suomen journalistiliitto. Mediakriittinen julkaisusarja 6. Toim. Pentti Raittila. Tampere, Tampere University Press, s. 145-161.

Sandhall, Åke 1993: Ötökät. Helsinki. Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Seppänen, Esa 2010: Venäjä - vanha tuttu, vaan niin vieras. Suomen naapurikuvan todet, luulot ja harhat. Helsinki. Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Valtonen, Sanna 2003: Hyvä, paha media. Diskurssianalyysi kriittisen mediatutkimuksen menetelmänä. Teoksessa Media-analyysi. Tekstistä tulkintaan. Toim. Anu Kantola, Inka Moring & Esa Väliaverronen. Jyväskylä. Jyväskylän yliopisto. s.93-121.

Viljanen, Elina; Aitamurto, Kaarina; Lassila, Jussi & Salmi, Anna-Maria 2010: Suuri ja mahtava metodologia? Lähestymistapoja Venäjän ja Itä-Euroopan tutkimukseen. Helsinki. Edita.

Vihavainen, Timo 2013: Ryssäviha. Venäjän-pelon historia. Helsinki. Minerva.

Väliaverronen, Esa 2003: Mediatekstistä tulkintaan. Teoksessa Media-analyysi. Tekstistä tulkintaan. Toim. Anu Kantola, Inka Moring & Esa Väliaverronen. Helsinki. Helsingin yliopisto, Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus.. s.5-39.

Östman, Sari 2011: Mistä on hyvä elämäjulkaisija tehty? Teoksessa Kulttuurintutkimus vsk 28, nro 1. Jyväskylä. Jyväskylän yliopisto, Nykykulttuurin tutkimusyksikkö & Kulttuurin tutkimuksen verkosto. s. 27-42.

Elektroniset lähteet

Barks, Polly 2014: Stereotypes about Russia (busted?)

<http://agirlandhertravels.com/stereotypes-about-russia/> (Luettu 18.4.2015)

Blogilista.fi. <http://www.blogilista.fi/> (Luettu 3.3.2014)

Lähdesmäki, Tuuli; Hurme, Pertti; Koskimaa, Raine; Mikkola, Leena & Himberg, Tommi 2009: Menetelmäpolkuja humanisteille. Jyväskylän yliopiston KOPPA. Diskurssianalyysi. Jyväskylän yliopisto, humanistinen tiedekunta. <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineiston-analyysimenetelmat/diskurssianalyysi>. (Luettu 8.2.2015)

Makagonova, Varia (a). Top 10 Myths About Russia – Russian Myths.

http://gorussia.about.com/od/Russian_history_and_culture/tp/Top-10-Russian-Stereotypes-Which-Are-True.htm (Luettu 18.4.2015)

Makagonova, Varia (b). Top 10 Russian Stereotypes Which are True!

http://gorussia.about.com/od/Russian_history_and_culture/tp/Top-10-Russian-Stereotypes-Which-Are-True.htm (Luettu 18.4.2015)

Miettinen, Anneli 2012: Maahanmuuttajien määrä. Väestöliitto.

http://www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus/vaestontutkimuslaitos/tilastoja-ja-linkkeja/tilastotietoa/maahanmuuttajat/maahanmuuttajien-maara/ (Luettu 18.4.2015)

Mikkonen, Erkkä 2012-2013: Moskovasta moksissaan. Kertomus siitä, kuinka minusta tulee osa Moskovaa ja Moskovasta osa minua.

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/> (Luettu 5.3.2014)

- Minun Venäjäni – Моя Россия. <http://minunvenajani.blogspot.fi/> (Luettu 5.3.2014)
- Mironova, Valentina 2009: Mitä suomalaiset ajattelevat venäläisistä. http://www.mosaiikki.info/lehdet_fi.php?id=2009_50_ajattelevat (Luettu 18.4.2015)
- Moilanen, Tiia 2013: Venäjä-blogeja. Venäjän viemää -blogi. Suomi-Venäjä-Seura. <http://www.venajaseura.com/blogi/venaja-blogeja> (Luettu 5.3.2014)
- Niinistö, Sauli 2014: Tasavallan presidentti Sauli Niinistön puhe 211. valtakunnallisen maanpuolustuskurssin avajaisissa 10.11.2014. <http://www.presidentti.fi/Public/default.aspx?contentid=315672&culture=fi-FI> (Luettu 7.3.2015)
- Raeste, Juha-Pekka 2014: Hs-Gallup. Harva antaisi viisumivapauden venäläisille – vain kolme prosenttia helpottaisi tonttikauppoja. <http://www.hs.fi/talous/a1419830876972> (Luettu 15.2.2015)
- Rigatelli, Sara 2013. Venäläisiä voi olla Suomessa yhtä paljon kuin ruotsinkielisiä vuonna 2050. http://www.yle.fi/uutiset/venalaisia_voi_olla_suomessa_yhta_paljon_kuin_ruotsinkielisia_vuonna_2050/6638771. (Luettu 24.1.2015)
- Taivalaho, Minea 2012: Normalna. <https://normalna.wordpress.com/> (Luettu 11.1.2014)
- URALVTG. <http://uralvtg.tumblr.com/> (Luettu 20.9.2014)
- Vaynshteyn, Gina 2014: 16 Russian Stereotypes That Need To Stop Because They're (At Least Mostly) Untrue. <http://www.bustle.com/articles/50571-16-russian-stereotypes-that-need-to-stop-because-theyre-at-least-mostly-untrue> (Luettu 18.4.2015)

Aineistosta poimittujen suorien lainausten lähteet

Käy tähtemme tie maailman ääriin:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2012/08/23/kay-tahtemme-tie-maailman-aariin/>

Vaaran ytimessä:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2012/11/21/vaaran-ytimessa/>

Kaljaa lasitornien katveessa:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2013/02/19/kaljaa-lasitornien-katveessa/>

Kappas kappeli!:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2013/04/04/kappas-kappeli/>

Suuri ja mahtava Moskovan metro:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2012/09/23/suuri-ja-mahtava-moskovan-metro/>

Pietari, Moskova, Pietari:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2013/01/30/pietari-moskova-pietari/>

Bajamajojen estetiikkaa:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2012/11/27/bajamajojen-estetiikkaa/>

Muistojen Moskova: Eka kerta:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2012/08/27/muistojen-moskova-eka-kerta/>

Venäläisestä mielenmaisemasta:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2013/02/28/venalaisesta-mielenmaisemasta/>

Putin ja puinen penaali:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2012/12/20/putin-ja-puinen-penaali/>

Umpikännissä univormussa:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2013/08/02/umpikannissa-univormussa/>

Voitto fasismista:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2013/05/09/voitto-fasismista/>

Miksi Moksovaan on turha muuttaa?:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2012/09/29/miksi-moskovaan-on-turha-muuttaa/>

Sankareita ja prenikoita:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2012/12/05/sankareita-ja-prenikoita/>

Hipstereiden neuvostoretroilua:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2012/11/18/hipstereiden-neuvostoretroilua/>

Suklaatehtaan peurat:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2012/11/28/suklaatehtaan-peurat/>

Retrokääröissä:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2013/02/10/retrokaaroissa/>

Made in Moscow: TETRIS:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2012/09/26/made-in-moscow-tetris/>

Raiteet vievät Moskovaan:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2012/12/27/raiteet-vievat-moskovaan/>

Kosmonautti(ja):

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2013/10/22/kosmonauttija/>

Muistojen Moskova: Piilotetut lihanpalat:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2012/10/21/muistojen-moskova-piilotetut-lihanpalat/>

Venäläisestä mielenmaisemasta:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2013/02/28/venalaisesta-mielenmaisemasta/>

Purkkiruokaa pikkulinnuille:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2013/02/21/purkkiruokaa-linnuille/>

Kausittaista kasvissyöntiä:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2013/03/25/kausittaista-kasvissyontia/>

Vettä mineraaleilla:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2013/02/04/vetta-mineraaleilla/>

MM-kisaseivästelyä:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2013/08/13/mm-kisaseivastelya/>

Kylpemistä Kristuksen syntymän alla:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2013/01/06/kylpemista-kristuksen-syntyman-alla/>

Retrometron kyydissä:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2012/11/05/retrometron-kyydissa/>

Torakat: 1 – Erkkä: 0:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2013/06/27/torakat-1-erkka-0/>

Vamos a la playa:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2013/05/03/vamos-a-la-playa/>

Kurjaa, parempaa, gruusialaista:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2012/12/04/kurjaa-parempaa-gruusialaista/>

Moskova Helsingissä: Кафе Москва:

<https://moskovastamoksissaan.wordpress.com/2012/10/04/moskova-helsingissa-бар-москва/>

Liitteet

Analyysitaulukko 1

				Diskurssi: <i>Nostalgia, Vastakkainasetelu, Sympatia, Torukka</i>	N	V	S	T
				Henkilökohtaiset ajatukset/mielipiteet/odotukset				
	Blogitekstin otsikko	Venäjiä ja venäjäisiä kuvailevia sanoja	Konkreetitset kokemukset/teot/teemat					
1	Käy tähtemme tie maailman ääriin Moskova pohjoisessa pääkaupungissa: Pietarin punainen tori	Ujas pääkaupunki, jonka punainen tähti loistaa halki laajojen arvojen ja havunnetsävytykkeitöiden	Tutustuminen, tunustuttaminen	Elämä muuttuu				
2	Muistojen Moskova: Eka kerta	Neukkulaisia mahipontisuutta	Finistelyä					
3	Melodija Moskva TOP6	(Ulira Bran laulun sanat) ja Neuvostoliittosako ei ollut seksiä?	Ryöstetyksi tuleminen, torakoihin tutustuminen, Leningdin näkeminen					
4	Moskova pohjoisessa pääkaupungissa: kaikki raitteet vievät Moskovaan		Soitollisia pääkaupungin sykkeeseen					
5	Näkemiin karhuseeni!		Moskova Pietarissa: samanaiset rautateasemat	Kommunistin kestoosuusiksi tervetuli Moskovassa				
6	Moskovaan joutomaat	Eivät rauhaa luonnosta, jota ei ole	Uraani megapoliis	Olit koini lämpö ja turva				
7	Muistojen Moskova: Asuntolaelämää	Auntolassa aina bileet	Säännöistä ei piitata, varijan laijonta, sähkökatectiden piilottaminen	Väiho-opiskelun muisteluja				
8	Tätä jään kaipaamaan Moskovassa	Kirjivat sipulikupolit Moskovaan ja koko Venäjäni tunnusemekk 500 vuoden ajan	Esitään uutta kotia	Kirkkohistoriaa				
9	Muksis ei ole Moksista moksistaan	Eduard Uspenskin Moksista lastenkirjat ja nukkeanimatiot	Lapsuuden muistot	Välitän Moskovasta eli olen moksissaan vrt. blogin nimi				
10	Suuri ja mahava Moskovan metro	Koskein metro, mahipontiset asemat kristallikrunnunneen ja mosaiikkioksineen	Vierungos: synerpiätä ja hienhaja	Schiffonaani Metro 2033 ja vertaaminen Helsinkiin meteroon				
11	Made in Moscow: TETRIS	Moskova on rumu, kallis, liian suuri, moskovalaiset älytävää, kummaa puhetta	Tertis, tuo vahvasti addiktoiva palikkapeeli	Tertis ohjannut tiedostamatonnia valinjoja				
12	Miksi Moskovaan on turha muuttaa?		Naitin unelman symboli	"Voihan siellä tehdä uraa"				
13	Made in Moscow: Mishka -80	"Neukkuajan ilmennyymä"	Kellastunutta röhrelöä, punaista pilyysää, kelmeät loistepukket, pysähtyneisyys	Kuka jakkaa vielä uskoa järjestelemään tai ihmiskuntaan?				
14	Moskova Helsingissä: Kafe Moskva	"Nyrtki pystyvä rauhan puolesta. Pysähtyneisyys	Maailmanrauha -patsas herättää ns.ritraaisia tunteita	Konsepti ei syviä venäläisiä, vielä				
15	Moskova Helsingissä: Kansojen välisestä ystävyyydestä	Sneatanaa, hunajaa, suolakurkkuja: syntyy tuhti moskovan pata	Täille selvää pimeinmäsätään syysillasta	Nauti hyvässä seurassa Moskovasta puhuen mieluiten venäjäksi				
16	Älä Russet: Moskovan pata	"Oraa venäläistään" eli ilman turhia paineita, kaikki sumplintuu		Eyroemont vai neukkumallinen kämppä kaukana eurooppalaisesta standardista				
17	Esitään kaksoista Moskovasta!							

					Diskurssit: <i>Nostalgia, Vastakamasetelu, Sympatia, Torakka</i>	N	V	S	T
					Henkilökohtaiset ajatukset/mielipiteet/odotukset				
	Blogitekstin otsikko	Venäjää ja venäläisiä kuvailevia sanoja	Konkreetitset kokemukset/teot/teemat						
20	Moskovan aurinkoon Muistojen Moskova: pilotoitu lihanpalat	Sataa sataa ropisee, pilli pilli ponn Väkeä ymmärtää, uskoa tai hyväksyä lihaotia annosta	Ruokalan ääni: "Ehän sinä muuten tarkene ulkona."	Haaveilua Moskovan ihanasta ilmanalasta		x			
21	Täältä tullaan Moskova!	Olo on utuinen kuin kaupunkitise	Muuto Moskovaan, sekkelu alkaa	Kaivassyöni enemmän haaste kuin mahdollisuus	Jännitys, odotettavan toiveikas tunnelma, kunnallisen luottavainen			x	
22	Tunna vai kahden päässä Moskovasta?	Moskova on sekava, tyhji, aikakaudei, rakennukset sikin sokin	Eriytyinen metromatka ilman mainoksia	Verallua Pietarin kauneuteen			x		x
23	Retrometron kytyissä	Moskovassa saa olla rauhallassa, suurkaupungissa ei piitata ulkomalaisesta	Pietarisä oltiin kiinnostuneempia	Rankemmallakin aksentilla puhuvaa ymmärretään		x		x	
24	Suomalainen Moskovassa	Puna-armeijan sankareiden mukaan nimettyjä katuja, metroasemia ym	"Minun ja Frunzen elämät ovat kietoutuneet yhteen."				x		
25	Vallankumousjohtajan jalanjäljillä	Tärkeintä on kuitenkin maku Ihmiset kompuroivat lustimilla DJ:n tahdissa, meininki on rentoa	Euroopan suurin tekojälustinrata Astoradiosta kuulu klassikkoiskelmä tai virtynyt muisto mummon kannattamista	"Hauksaa, tyylkäästä ja toimiva, arvoosan."		x		x	
26	Ekelän hedelmät	Neuvostoliitosta on tullut haasulla tavalla trendikäästä Punaisella torilla partoi vuoroikauden ympäri kuusitoista pölyisiä	Siltäa kutsutaan varmuuden vuoksi kahdella nimellä, että kaikki varmasti tietävät, mistä on puhe.	Mielestä Bondit ja muut kylmän sodan filmit			x		x
27	Ikkuina ihanneyhteiskuntaan	Aina niin uljaat ja iloiset neuvostoryöläiset	Metroaseman sosialistis-realistiset kattomaalaukset	Loppunulos (siltä) on kauheaa		x		x	
28	Bajamaiojen esteetikkaa	Ulkoisesti näyttää olevan prameaa	Punatillisistä tehdarakennuksista tehny luovan alan, design-puuttikkeen ja haarten keskitymä	Tänne tulen palaamaan		x		x	
29	Suklaatehtaan peurat	<i>Prodkty</i> kahvivissa seitananolla painonmavat peurat	Hiviipusioalteen tapainen sähköjuuna						
30	Hidaasta kytytä tulevaisuudesta	Rasvasta ruokaa, ketinkin kytketty karhu, tupakan käry ja ysävällihen muummo hartassa	Samaa postinilaisia io 25 vuotta	Maukasta ja kohtalaisen edullista, suosittelen				x	x
31	Kurjia parempaa gruusiatalaista	yvävällihen muummo hartassa	Suuri isännällihen sofa, sankaritoisia jaetaan prenikoita			x			x
32	Sankareita ja prenikoita	Juhliaan aitoja, neuvostonankareita							
33	Entinen piatarilainen, tuleva moskvalainen	Pietari vai Moskova parempi, moskvalaiset innokkaita tetämään							x

	Biogiteksitin otsikko	Venäjäjä ja venäläisiä kuvailevia sanoja	Konkreettiset kokemukset/teot/teemat		Diskurssit: <i>Nostalgia, Vastakkainasetelin, Sympatia, Torakka</i>	N	Y	S	T
					Henkilökohtaiset ajatuksesi/mielipiteet/odotukset				
40	Valtaa ja lotssia	Juhlapuissa ei kursasella, runsaus ja prameus venäläisen esteitkän ytimessä			Topeluksen <i>Et äis valtaa lotssia</i> ei ole kirjoitettu hienaapurn olehin		X		
41	Venäläistä elämää pienoiskoossa	Näytelty tehny jokaisa yksityiskohtaa myöten huolellisesti ja palvelu pelaa	On aroa, taigaa, tundraa, lomantanaa, laivastotukikohtaa sekä Pietari ja Moskova		Hymyä ja hämmäystä - <i>laralo</i>				
42	Hei, olen hyljykkö		Painimi muistuttaa ravintolan nimää		"Hei, olen Erika - etazherka!"				
43	Putin ja puinen penaali	Putin: "joko palvoj tai ei voi stetaä"	Jokut näytävät tulleen keisarin vastaanotolle		Seurasin kaikkea hämmennyttä, sain lahjapenaalin (tehny Puolassa)	X		X	
44	Karvoihin katsoamista	Kaitilla on jotakin turkkesaa tehny yllä, eikä nyt puhua pelkästään babushkoista	Tekourkis ei ole huudossa		Eikä keturyttöjä tai -poikia näy		X		
45	Joulu Po-ruuski	Kosmopolitiitti moskovalaiset	Julianinen kalenteri		Kirkon ole yhteiskuntaan on vankistunut				
46	Raiteet vievät Moskovaan	Sopiyan kireä henklökohtaa takaa tunnelman	Pkäijuna huokuu vuosikymmenten takaisia kiirettömyyttä		"Kuinkahan moni suomalais-venäläisen avoliitto on alkanut Tokstoinan Jyskykestä?"	X		X	
47	Lenin remontissa	Lanimiätäh ei ole edes haudattu, sitääh tässä juuri on kyse	Täivaallista ja maallista on turta sekoitaa keskenään		Sekoitus kaunhuttiaa, historiaa ja hämmäystä - mien tähän nyt oikein pitäisi suhtautua?				X
48	Uuden vuoden diskolua		Pärmä kuusi "kuusiklpalluu" voitajia, "vuoden kooletin kuusi"						X
49	Pakkasnukko vs. Santa Claus		ennen vallankumousta pakkasnukko oli osa joulua kuitenkin länsimaiset viikaveljensä		Pakkasnukkosen eroi	X			
50	Eiäknuosi kunniaan	Moskovan asfalttivieätkö kuhisee kissapetoja			Vieä ei ole mieslaukun eli borsetan vuoro, mutta leopardipaita tekee minusta aidon pääkaupunkilaisen. Grrr			X	
51	Kypemisiä Kristuksen syntymän alla	Ainää ja huokahu täyrtää tilaa, kun kuuma ihavaritra polttaa kehoa	Bania eroaa Saunasta		Tunneha yhteisöllinen, intiimi, hämmäntävää	X		X	
52	Made in Moscow: Ostankinon tv-torni	60-luvun lopulla valmistunut rakennelmä tuntuu vieläkin scifiitä - suoraa kuin Futuramasta	Muorinen pienoismaali yöpöydällä			X			
53	Skate or die!		Euroopan suurin tekoistutritata		Luiselusta tullut lempipuuhaa			X	
54	Uusivuosi vanhaan tapaan	..yhtä hyvä syy avata pullon korkki sinä missä muoti muikin							
55	Mielenosoittamista Moskovassa	Oppositiohenkiset massamielenosoitukset jatkuvat	"Marssi lurjuksia vastaan"		Poliisita vstävällisiä puhutelta			X	
56	Jouralaisista kaukasialaisiksi	Kaikien pahan syntipukkeina ovat kaukasialaiset - ja joskus myös amerikkalaiset							X
57	Metroyjen miheet	Vakaus, lujuus, ehdottomuus (seiniillä tervehtivät vankkumattomia neuvostokansalaiset)				X			
58	Pietari, Moskova, Pietari	Moskovalaiset: leuhkia, välipinjänätöntää	Pietari: pienempää, harmaämpää, ikkaisempää		"Mustavalkoisen suhde (Moskovaan) on äyrtynyt harmaan sävyillä."		X		X
59	Hämmäntävä Puhdistus Moskovassa	Suomalaiset ovat praktika, venäläiset taas romanitka	Elokuvassali Pietarissa hyvään bymä		Monille hämmäntävä kokemus		X		

				Diskurssit: <i>Nostalgia, Vastakkainasetelu, Sympatia, Torukka</i>	N	V	S	T
				Henkilökohtaiset ajatukset/mielipiteet/odotukset				
	Biogitoksin otsikko	Venäjä ja venäläisiä kuvaavia sanoja	Konkreetitset kokemukset/teot/teemat					
60	Vettä mineraaleilla	Ulkovat kivemäisesten terveysvaikutuksiin Neuvostoaikaiset pakkaukset tekevät kauppareissusta alkamatkan						x
61	Retrokääriössä							x
62	Kimallavaa kaunetta	Kikkasia ja killettä, koskaan ei voi olla liian korvaa	Erläinen kauneshanne					x
63	Rakensivat kommunistia							x
64	Paluu varpusvuorille							
65	Kaljaa lasitorrien katveessa	Nuhruisia kupplotia, humalaisia miehiä, kulkukoiria	Muutaman metropysäkin päässä ydinkeksustasta olen toisessa maailmassa.					x
66	Purkkiruokaa pikkulinnuille	Hellyttävä ihmujen ruokintapukkeja puistossa.						x
67	Miesten juhla	Isäntään puolustajien päivä (vastine Venäjän kansainväliselle naistenpäivälle)						x
68	Hapoitettua makuveitä	Neukkuretrolli on tuonut ihmoadiautomaatit paraatipakkoille	Vanhempi väki myhäilee nostalgialajapäissään.					x
69	Venäläisessä mielemaiememasta	Venäläinen sielu - kaikki hieman ymksallaan, mutta lopulta kaikki menee - ja usein ihan hyvin						x x
70	Lasten asialla	Ei vaikuttanut sportaanilla, vaan kaikki oli tiukasti organisoitua	Marssi lasten suojelemiseksi, monet paikalla ilman kinnostusta asiaan					x
71	Päivä naisille	Kansainvälinen naistenpäivä on yksi venäläisten lempipäiviä						
72	They tried to make me to go to rehab		"Moskova on idän New York" - suurkaupungin paineet ajavat päihdeaddiktoioon					x
73	Anteeksiannonata		Pyytävät varmuuden vuoksi anteeksi kaikkea					x
74	Maailmanrauhaa kannattememassa	Maailmanrauha-patsas ei sitenkään ollut uniikki myöläisrehneväisen patsastaitteen helmi	"Käitkenlaiset ihmiset kantamassa palloa" - aiheena tavallinen patsaisa					x
75	Neukkupeluhia	Nelikympitiset bisnesmiehet hyppivät nostalgialajipölyissä tasajalkaa	Neukkupelikonetta soditaan					x
76	Kausittaisista kasvissyöyöntä	Elämäne kasvissyönnin kulta-aikaa Venäjällä	Ortodoksien suuri paasto kieltää lihan ym					x
77	Talvesta lesään		Moskovassa ei ole kevättä lainkaan					
78	Spartakiadit - kommunistien olympialaiset	Leningradin postilintehaan tekemisissä laatoissa urheiluaan punaisten olympialaisten hengessä						x
79	Tarhun - neuvostoliimujen aatolia	Tarhun on rakunnamakurinen neuvostoliimonadi - ihmijouma	Suosio kasvaa retrillubuumiin myötä					x

				Diskurssi: <i>Nostalgia, Vastakkainasetelu, Sympatia, Torakka</i>	N	V	S	T
				Henkilökohtaiset ajatuksset/ mielipiteet/ odotukset				
	Biogiteksin otsikko	Venäjiä ja venäläisiä kuvailevia sanoja	Konkreetitset kokemukset/teot/teemat					
80	Kappas kappeli!	Pikkurikko on pystytty 60-vuotisen voiton kunniaksi fasisista suuressa ihmälisessä sodassa. Amen.			x			x
81	Moskova talven jälkeen							
82	Yannos a la playa	Dava! dava! kesä Moskovassa saa alkaa!	Gorkin puistoon avattu viideksi päiväksi vallava tekouinarana			x	x	
83	Mielenosoitusta mielenosoituksen vuosipäivänä	Vakvää oli kuin pipoa	Ihmiset vaativat vapaata Venäjiä ylipänsä Suuri isänmaallinen sota yhdistää monikansallisia iätilisvahioia	..näytvät aivan tavallisilla moskvalaisilla		x		
84	Voito fasismistia	Voito fasisista ja koko maailman pelastaminen naisimilla Ihmiset bengalleivat lyhythaiassa ja juovat 2 euron olutta muovimukeista		Venäläiset pullistelevat ypeydestä		x	x	x
85	Pitää kuuma kesä	Aanas-kookos-vadeima, mantelmaio-musiikka-banaani, kiivi-pinaatti..		Eläköön mannerinasto, kauan kesäköön kesä!			x	
86	Mehu, mehu, mehu -jee	"Yhäiemme kiitväävää reitä huolepidostamme."		Uusi kamubaari löyvy!			x	
87	Saa ruokia!	Jokavuoista nukkahyökkäystä vastaan on aloitettu taistelu		..noin sadan vuoden päästä ongelmia on jo hallussa			x	x
88	Poppei on puu	Moskovassa lajittelu ja kerrätänminen on hard-corea	..toinju paremmin kuin Petarisaa				x	
89	Moskovan moskat	Moskovan ensimmäinen pyöräreitti avattiin		Parkyymmentä km pyöräreitejä ei 12 milj. ihmisen kaupungissa vakuuia				
90	Yelo Moskva	Venäjä on täynnä kansallisia herkkuja tarjoavia pikarokaketeijia					x	
91	Pelmenעיך pikana	Meidän ja teidän vapauden puolesta -nimetty mielenosoitusmarssi	Sateenkaartiljut liehuivat homoproagandan kieltävää lakia vastaan					x
92	Vapauden vaatimista Venäjiän-päivänä	Tempauksella haluttiin näyttää, että kaupungissa riittää filiansteja	Pyöräparant keräsi tuhansia pyöräilijöitä					x
93	Joukkopyöräilyä	Iimujen kynhä sota muuttui oikeaksi taisteluksi	Baikal-rytthokolajuoma kehitettiin Neuvooliitiossa 70-luvulla					x
94	Neuvoostojuomien aarelia	Neuvooliitiossa se onnecas, joka pääsi mukaan, oli lähempänä äänne makkaa unehmaa kuin koskaan toiste.	Venäläismaiset taistavat poseterauksen kametarvivistolle					
95	Punaisella maolalla			Mitä mausoletumissa makeava Lenin sanoisi, jos tietäisi?				
96	Punaiset linnut Punaisella torilla	Iimuhahmot ovat Moskovassa jo kaikille tutuja						
97	Torakati: 1 - Erkkari: 0		Torakati voititvati!	Miksi torakat aiheuttavat viikoa ja läpöitä, mutta käpölänen tai maurovanen ei?			x	x
98	Märkitiä hipsteriteitä	Karvaiset miehet uivat sukulahtiteissa. Pakettiin kuuluu vodka, vesimelooni ja siinraataiset hihatonnat						
99	Umplikänmissä untvornussa		Desantien päiävän juhlat, mallinuket piti poistaa verkosta					x

				Diskurssi: <i>Nostalgia, Vastakkainasetelu, Sympatia, Torakka</i>	N	V	S	T
				Henkilökohtaiset ajatukset/mielipiteet/odotukset				
	Blogitekstin otsikko	Venäjäjä ja venäläisiä kuvailevia sanoja	Konkreetitset kokemukset/teot/teemat					
100	Pyöräpolitiikkaa	Pyöräilyä on äkkä tullut Moskovan tärkein asia	Viokräpyöräverkosto laajenee Harvinainen Pohjois-Korealainen ravintola maan rajojen alkupuolella	Pyöräily harhauttaa, tärkeämmät asiat unohtuvat politiikassa Loppuksi pohditimme, onko soveliaata jättää tippä ja kenelle se loppujen loppuksi menee.				X
101	Kansantassavalaisia kimpejä		Indie-vaatemyyntiä Gorlin puistossa					
102	Markkinameininkiä part 1	Jännää on se, että yllättävän moni brändi on ukrainalainen	"Suomalaisethan on ystäväkansa"					X
103	MM-kisaseivästelystä	Kaikki luvutui venäläiseen tapaan Punainen lokakuu -suhtautetaan paikalle perustettu trendiaue	Lambada - Moskovan kinnostavin kauppaipaikka Passy Riotin tunnetuksi tekemä Kristus Vapahatajan kirkko, joka toimi aiemmin maauimalana.	Hyvää hipsteri-linua				X
104	Markkinameininkiä part 2							
105	Turistina Moskovaajolla							
106	Puku tekee koululaisen	Koulupuku käyttöön. Kun Venäjällä ollaan, niin sukupolivooleja (yli)korostetaan varmasti	Jotkut naisopettajat pukautuvat jo liian seksekkäästi		X			X
107	Soitellen soitaan	Kitohiä ja övertksi vetäimistä, mutta myös taidokasta soittoa ja rentoa meininkiä	Sortiamusiikkifestiivaili Punaisella torilla					X
108	Omnea Moskovai	Väljeia on luonnehtitu rehellisimmiksi vuosin	Moskovan 866-vuotispäivä ja "uusi" pormestari					X
109	Kohiti korkeuksia	Sankariaikkitieturuutta ja peillasia	Moskva-Siti piltveipirttäjäyppään pitäisi valmistua 2017 mennessä					X
110	Neuvostopatsastelun jäänteitä	Murcon puisto on vanhojen monumenttien hautausmaa	Osa patsaista saamassa uutta arvonnoisuua					X
111	Maanemaista kiekkoilua	Rummut kunnivat, haudet räikkuivat ja kaisomo kohisi.						
112	Moskovan-koti kullan kallis		Kun muuttopäivä alkoi uhkaavasti läheskyä, päätinkin käydä tähtöon <i>Isaana Juhna surmaa potkansa piitai poistaa museosta, koska se loikkaa säännöllisten venäläisten tuntia.</i>	Moskovan asunnona on tullut koti				X
113	Tunnetiden lonkkaamista taiteella	Toiset taideteokset kestävät aikaa, mutta herättävät poliittisia kithkoa tänä päivänään.						
114	Healthy is the new sexy	Ja se joka väittää, että kasitysönti on venäläisen kulttuurin vastaisa ja käytännössä mahdotonta Venäjällä on väärässä. Päämäärätön kävely on ohistoimintaa yhdessäodolle ja kanssakäymiselle.						X
115	Äänaisia guljailua		Venäläiset ovat innostuneita kävelyreikistä					X
116	Baarin päästekerroimella	Ovella on kova kontrolli, asiakkaat päästetään sisään filispohjalta.	Maailman 28. parhaaksi drinkkibaariksi rankattu Chahnya	Suomessa rittää, kunhan pysyy tojillaan	X			X
117	Venäjäistyyvä suomalainen	[Y]y, vaativa ja äänkäs asiakas saa parempaa palvelua		Havainnoja venäjäistymisestä				X
118	Kosmonautili (ja)	"..kerroo opanummo silmät palaen"	Astronauttimuissa erilaisten jäljennösten lisäksi "ronia rviä hassuja avaruuspuukia"		X			X
119	Mosko-valaistunut			Minnua on tullut osa Moskovaa ja Moskovasta osa minua				